

Tapa Kultuurikoda sai uue kuue

Indrek Jurtšenko
kultuurispetsialist

12. oktoobril avati piduliku lindilõikamisega Tapa Kultuurikoja uuendatud hoone. Peale avamist said kõik huvilised nautida terve päeva väldanud erinevaid üritusi, oli kontserte, uue noortefilmi esilinastus ja õhtune hooaja avapidu. Põnev oli ka pildinäitus, kus koja külaline saab võrrelda nüüdset hoone seisuga, vanade ruumide olustikuga. Uudistamist on tõesti palju.

1993. aastal avati kultuuri-tegevuseks Tapa Kultuurikoja hoone, aadressil Turu 8. Toona ja enne uue maja avamist, toimusid huviringitegevused mitmes erinevas hoones paralleelselt. Algselt kinomajana planeeritud maja, ehitati siiski töökäigus kultuurikojaks, kuid suuri arhitektuurilisi muudatusi toona ehitusprojekti ei tehtud. Samas, tegemist oli märgilise sündmusega, kuna 90-ndad olid majanduslikult rasked kõikidele ja kultuurist Tapal on alati lugu peetud ehk loodi see, mis antud hetkel oli võimalik. Ajapikku selgus, et majas on küll palju ruume, kuid paljud neist on sellised, mida sisutegevuseks siiski täiel määral kasutada ei saa, samuti täpsustasid riigipoold tehnilised nõuded asutustele, tänu millele jäi kasutusest välja veel omakorda mitmeid ruume. Peale omavalitsuste ühinemisi 2005. aastal (Tapa linn liitus Saksi ja Lehtse valdadega), liikus ideid, kuidas oleks mõistlik kasutusele

võtta ruume, mis seisavad jõude. Konkreetse terve maja ümberehitusprojektini toona ei jõutud, kuid siiski 2009. aastal renoveeriti osaliselt riigi toel kultuurikoja saal, mis sai uue põranda ja toolid ning samuti uuendati maja katus. Aastate jooksul tehti pisiremonte, sh publikule mõeldud tualettruumid ja igapäevaseks kasutuseks kultuurikoja köögiroom. Projektipõhiselt uuendati helitehnikat ja mitu korda kinotehnikat (kinoheli, 2 projektorit, sh DCP). Ruumipuudus kahjuks jäi.

2015-2017 käisid Tapa vallavalitsuses, kultuurikomisjonis ja kultuurikojas hoogsad mõttetalgud, et kuidas vähendada ruumipuuduse probleem ning koostati ehitusprojekt, mille vallavalitsus tellis OÜ-lt Visioonprojekt. Ehitajaks valiti riigihanke tulemusena OÜ Enska Ehitus ja AS Magma, kes alustas tööd juulis 2018. Projekteerimine, ehitus, ehitusjärelvalve ja sisustus maksid kokku ligi 1,6 milj eurot. Vanast hoonest jäi alles vaid suures osas maja karkass, suurem osa vahelagedest, mõned vaheseinad, suure saali põrand ja toolid ning heli- ja kinotehnika ning publiku pooleld tualettruumid. Kõik muu, mis jäi suurest saalist väljapoole ja maja peakarkassi vahele, kas uuendati või ehitati täielikult ümber, rääkimata uuest kütte-, vee-, kanalisatsiooni-, ventilatsiooni- ja kommunikatsiooni-süsteemidest. Majal on nüüd tinglikult 4 korrust, mis koosneb keldrikorrusest

Kultuurimaja pidulik lindilõikamine. Vasakult: Reigo Tamm, Riho Tell, Maksim Butšenkov, Alari Kirt ja Heili Pihlak.

ja 3-st korrusest, kasutusruume tekkis juurde sisuliselt igale korrusele. Lisaks ehitati majja ka lift, maja ette ja taha kaldteed, et ka puuetega inimesed pääseks kultuurikojas pakutavatele huvitegevustele ja üritustele hästi ligi. Nüüdseks võib tinglikult öelda, et majas on aktiivses kasutuses iga ruutsentimeeter.

Kultuurikojas tegutseb hetkel ligi 20 huviringi, kes kõik ootavad oma ridadesse uusi liikmeid, samuti, alustatud on ka uute ürituste korraldamisega, info www.kultuurikoda.ee. Ja majal on ka nüüd uus aadress, palun jätkem meelde, selleks on Kesk 4.

Tere tulemast!

Avamispeole lisasid metalset sära imelised näitlejad.

Fotod Stanislav Grebenjuk

Külaskäigust sõpruslinna Preetzi

Riho Tell
vallavanem

Tapa linna ja Preetzi linna vahel sõlmiti koostööleping 1990. aastal. Koostöö kahe linna vahel on olnud mingil perioodil aktiivsem, siis jälle passiivsem. Käesoleva aasta juunis täitus Lääne-Viru maakonna ja Plöni maakonna vaheliste sõpruslepingute sõlmimisest 30 aastat. Tähtpäevaks oli meie maakonda saabunud Saksamaalt rohkearuuline delegatsioon, mille koos-

seisu kuulusid ka Preetzi linnapea hr Björn Demmin ja volikogu esimees hr Hans-Jürgen Gärtner. Kohtumisel esitasid Preetzi linnajuhid küllakutse Tapa vallale. Külastus sai teoks 2.-5. oktoobril, mil Tapa valla delegatsioon (vallavanem Riho Tell, kultuurispetsialist Indrek Jurtšenko ja Tapa Gümnaasiumi saksa keele õpetaja Tiiu Saluste) tutvusid Preetzi linna ja Plöni maakonnaga. Külastust saatsid rohked kohtumised kohalike inimestega, Plöni maakonna volikogu presidendi hr

Stefan Leyk'iga, samuti Schleswig-Holsteini liidumaa siseministri ja teiste ametiisikutega. Preetz on hubane väikelinn (16 701 elanikku) Põhja-Saksamaal. Lähimateks ja tuntumateks on Kiel, Hamburg ja Lübeck. Tuleb tõdeda, et meil on palju ühist ja ka palju erinevat. Ühised on näiteks probleemid, mis on omased väikelinnadele, sh rahvaarvu vähenemine ning sellega kaasnevad tagajärjed nagu omavalitsuste tulude vähenemine, õpilaste arvu vähenemine koolides, väikeettevõtte-

te arvu vähenemine jms. Erinevused tulenevad peamiselt erinevast ajaloost ning mastaapidest ehk riigi suurusest. Näiteks Saksamaa riigi haldus on tunduvalt keerukam ja mitmetasandilisem kui Eesti oma. Lisaks Preetzi piirkonna ja selle inimestega tutvumisele arutasime sealsete linnajuhtidega edasisi koostöövõimalusi. Mõtteid oli mitmeid, nii noorsootöö kui kultuuri ning spordi vallast. Lõpetasime külaskäigu teadmise, et tahe sisukat koostööd teha on mõlemapoolne.

Vasakult: Indrek Jurtšenko, Tiiu Saluste, Björn Demmin, Riho Tell. Keskel Preetzi sümboli, kingsepa kuu. Foto erakogust

Tapa vallavolikogu ja vallavalitsuse kohtumised vallakodanikega

toimuvad järgmistel kuupäevadel:

Teisipäeval, 29.10.2019

Assamalla Raamatukogu, kell 17:30

Porkuni Kool, kell 19:00

Kolmapäeval, 30.10.2019

Vajangu Kool, kell 18:00

Neljapäeval 31.10.2019

Tamsalu Gümnaasiumis, 18:00

Esmaspäeval 04.11.2019

Jäneda loss, kell 18:00

Teisipäeval, 05.11.2019

Lehtse Kultuurimaja, kell 18:00

Kolmapäeval, 06.11.2019

Tapa Vallaraamatukogu, kell 18:00

Ootame kõiki, et kuulda, mida peate Teie oluliseks valla arengus!

Tapa valla XIII Muusikapäevad

15. november kell 18.00 **LASTE PÄEV** - Tapa Kultuurikojas
ESINEVAD: Tapa, Tamsalu, Jäneda, Lehtse lastekollektiivid

16. november kell 17.00 **NOORTE PÄEV** - Tamsalu Gümnaasiumis
ESINEVAD: Tapa valla koolide tantsijad ja ansamblid, muusikakooli õpilased, Tapa Kultuurkoja ja Tamsalu Kultuurimaja noortekollektiivid

22. november kell 19.00 **KÜLALISTE PÄEV** - Tapa Kultuurikojas
ESINEB: Saku Mandoliiniorkester

23. november kell 17.00 **TÄISKASVANUTE KONTSERT** Lehtse Kultuurimajas
Sellele järgneb PIDU ANSAMBLIGA „OK“
Pääse tavalisele pidulisele 5.-, esinejad tasuta
Buss Tapa Keskväljakult väljub kell 16.30 ja Lehtsest peale kontserti Tapale.

Kontserdid TASUTA!

TAPA VALLAVALITSUS MÜÜB KIRJALIKUL ENAMPAKKUMISEL:

Elamuga kinnistu asukohaga Lääne-Virumaa Tapa vald Tapa linn, Kivilo tn 24, Tartu Maakodu Kinnistusosakonna kinnistusregistri registriosa nr 15544050, katastritunnusega 79101:009:0002 pindalaga 1924,0 m².

Kinnistul asuvad suuremat remonti vajavad elamu ja majandushoone. Krundil on kaev. Veevarustus ja kanalisatsioon krundil puuduvad. Tsentraalsed trassid krundipiiri lähedal tänaval.

Müügi alghind on 10000 eurot.

Kirjalikud pakkumised esitada Tapa Vallavalitsusele kinnises ümbrikus hiljemalt 29.10.2019 kell 10.00 aadressil Pikk tn 15, Tapa või digiallkirjastatult meiliaadressil vallavalitsus@tapa.ee. Ümbrikul või meilil peab olema märgusõna „Kivilo“.

Täpsemad tingimused lk 6.

XII Tapa valla muusikapäevade lastekontsert.

Foto Alina Leopard

XIII Muusikapäevad „Aeg saab alguse emakeelest“

Kairi Kroon
Muusikapäevade korraldustoimkonna nimel

Taas on Tapa valla rahval võimalus tulla kuulama-vaatama, mida on kohalikud kultuurikollektiivid selgeks õppinud tänu oma tublidele juhendajatele. Novembris toimuvad Tapa Valla XIII muusikapäevad „Aeg saab alguse emakeelest.“ Pealkiri lähtub sellest, et peagi lõppema hakkav aasta 2019 on eesti keele aasta ja tähistab eesti keele mainimist riigikeelena sajandi tagasi. Samuti oli laulu- ja tantsupeo juubeliaasta. Nüüd ongi vahva korraldada koondkokkuvõtte-

na üks suurejooneline üritus, et teha sügav kummardus nendele tähtsatele sündmustele ning näidata oma vallas kultuuri ilu.

15.11 algusega kell 18.00 toimub laste muusikapäeva kontsert ilusas vastrenoveeritud Tapa Kultuurikojas. Esinevad Tapa, Tamsalu, Jäneda ja Lehtse lastekollektiivid.

16.11 algusega kell 17.00 toimub noorte muusikapäeva kontsert Tamsalu Gümnaasiumis. Esinevad Tapa valla koolide tantsijad ja ansamblid, muusikakooli õpilased, Tapa Kultuurkoja ning Tamsalu Kultuurimaja noortekollektiivid.

22.11 algusega kell 19.00 toimub külaliste muusikapäev. Külla tuleb Saku Mandoliiniorkester ja kontsert

toimub Tapa Kultuurikojas.

23.11 algusega kell 17.00 toimub finaaliüritus, täiskasvanute muusikapäeva kontsert, Lehtse Kultuurimajas. Esinevad täiskasvanute isetegevuskollektiivid Tapa vallast.

Peale kontserti toimub traditsiooniline pidu. Sel korral mängib tantsuks ansambel „OK“.

Muusikapäevad on kõikidele tasuta, aga ansambliga õhtusele peole on pääse tavalisele pidulisele 5- €, esinejatele tasuta. Pidulauale võtke meelepärane ise kaasa!

Buss huvilistele väljub 23.11 Tapa Keskväljakult kell 16.30 ja Lehtsest peale kontserti ning ka õhtust pidu Tapale. Tule uudistama! Põnevaid esinemisi jätkub kõigi maitsele.

Euroopa spordinädal Tamsalu lasteaia Kröll

Riina Tamm
Tamsalu Lasteaia Kröll liikumisõpetaja

Euroopa spordinädal on Euroopa Komisjoni algatus, mille eesmärk on tõsta inimeste liikumisharrastuse ja spordialast teadlikkust kogu Euroopa Liidus. Sel aastal liitusime ka meie selle suure üritusega. Nii nagu kõik saab alguse noorest east, nii tuleb sportimise ja üldse liikumise huvi hakata lastele „süstima“ juba maast-madalast.

Alustasime oma spordinädalat tantsupäevaga. Osalesid 4 vanemat rühma. Õppisime rütmilise lastelaulu järgi lihtsamaid tantsulisi liikumisi. Kellele tundus raske, just väiksematele, see sai lihtsalt kaasa hüppelda ja plaksutada.

Selle nädala sisse jäi ka meie traditsiooniline mihklimatk. Tuletasime meelde mihkkipäeva kombeid, mängisime õpetlikke mängu ja kõige lõpuks ootasid lapsi metsas lõkkekaritud, mis lastele alati väga maitsevad.

Toimus ka igasügisene jooksu-võistlus. Kavas oli lühimajajooks ja krossijooks. Mõnel lapsel on väga kiired jalad, aga teisel lapsel jälle hea vastupidavus.

Lastele pakkus huvi orienteerimine, mis toimus lasteaia õuealal.

Foto Viuu Uudam

Tamsalu majas orienteeruti piltide järgi. Igas punktis oli vihje pildil, millist objekti peab järgmisena otsima. Laps tegi eri värvi pliiatsiga oma orienteerumiskaardile ristikesi. Hiljem sai kontrollida, kas punktid läbiti õiges järjekorras. Oli vaja olla ise tähepanelik, mitte joosta ainult teiste laste järgi, kes võisid eksida. Noorema rühma lapsed orienteerusid koos, vanemate rühmade lapsed jooksid juba iseseisvalt. Tore oli vaadata, kuidas lapsed suure hasardiga objekte otsisid. Tekkis lausa võistlus,

kes raja kiiremini läbib, kuigi seekord ei olnud kiirus kõige tähtsam. Sääse majas orienteeruti värviliste lillekeste järgi, mille taga olevatest tähtedest pidi kokku saama sõna SÜGIS.

Koolieelsete rühmade lapsed said Eesti Olümpiakomitee koostöös Ühendusega Sport Kõigile poolt toredad spordinädala logoga seljakotid.

Oli tore sportlik ja liikumist täis nädal. Aitäh tuleb öelda ka ILMA-TAADILE, kes meid suure vihmaga ei heidutanud ja lasi päikesel päeva helgemaks teha.

Oleme ettevõtlikud!

Maris Uudeküll
Tamsalu Gümnaasium

Ettevõtlust ja ettevõtlikust ei pea õpetama ainult gümnaasiumi osas, sellega on võimalik alustada juba algklassides. Käisin suvevaheaja lõpus ettevõtlusõppe baaskoolitusel ning sain sealt väga palju häid näpunäiteid ning ideid, mida rakendada oma igapäevatoos 2. klassiga. Septembri lõpus toimus Tamsalu Gümnaasiumis mihklilaat, seega otsustasime oma klassiga sellest osa võtta. Küll aga mitte üksinda nagu varasemalt, vaid terve klassiga ühtse meeskonnana.

Sügisel kolisid meie klassi elama kaks Aafrika hiidtigu. Loodusõpetuses uurisime täpsemalt nende toitumisharjumuste, eluolu ja kasvatamise kohta. Tegime rühmatööna plakatid ja ettekanded. Kõik tööõpetused ja kunstitunnid kulusid samuti laada ettevalmistusteks. Alustasime oma klassi T-särgi disainimisega-uurisime, mis on logo ja maskott. Valmistasime enda klassile logo. Töö käigus see aga muutus, sest otsustasime, et äge oleks kogu laadal peetava kohviku temaatika siduda tigudega. Seega valisime oma klassi logoks teo pildi. Kõik lapsed joonistasid selle koos oma nimega särgi esipoole ning seljataguse kujundasid vastavalt oma soovidele. Lisaks valmistasime üheskoos kaunistused kohviku silmapaistvamaks tegemiseks- vimplid, hinnasildid, hambatikud saiakestele ning teokujulised helkurid müügiks.

Matemaatika tunnis tegelesime rahaga arvutama õppimise ja poemänguga. Samuti uurisime, kui palju raha kulub toiduainetele ning millised mõõtühikud on retseptides. Eesti keeles kasutasime tahvelarvuteid- valisime välja retseptid, mida valmistada; külastasime e-poodi, et leida toiduainete maksumus; vaatasime, mille arvelt annaks säästa. Sealhulgas jõudsime tegeleda ka palju muuga.

Kõige kiirem päev oli aga laadapäev ise. Kohe hommikul hakkasime õpetaja Sirve abiga käsitööklassis küpsetama ja retseptides loetut praktiseerima. Kõik õpilased said endale ülesande. Kes tegi tainast, kes hakkis sinki, kes aitas koristada jne. Pärast mitut tundi küpsetamist, sai meil kamba peale valmis suur hunnik kaneelirulle ja singijuustu saiakesi,

mis nägid jällegi välja nagu teod. Seejärel asusime aga kibekiirelt aulas oma kohvikut valmis sättima. See sai väga silmapaistev ja tõmbas kliente ligi. Meie ise jäime väga rahule. Kogu laad oli väga meeleolukas. Järgmisel päeval tegime aga kokkuvõtte, leidsime tšeki alusel tehtud kulutused, arvutasime teenitud tulu. Ja lõpuks üllatusime väga kui avastasime, et olime teeninud neljakordse kasumi. Kõik nõustusid, et meie tehtud töö tasus end igati ära.

Kindlasti muudavad sellised väikesed klassisisesed projektid koolielu huvitavamaks ja õppimine toimub iseenesest. Lapsed saavad tegutseda ühtse meeskonnana ning õpivad üksteiselt, saavad rakendada ideid ja on kindlasti ettevõtlikud!

Tamsalu Gümnaasiumi 2. klass müüs mihklilaadal ise valmistatud saia. Foto Sirve Peitre

Kes loeb, see jõuab ...

Ere Käärmaa
Tapa Vallaraamatukogu

... jõuab veel rohkem lugeda, sest lugemine loeb! Ja seda ei räägi ma mitte sellepärast, et käimas on järjekordsed raamatukogupäevad, mil püüame raamatukogusid ja nende lugemisvara lugejaile rohkem tutvustada, vaid meie oma lugejad tekitavad sellise tunde. Raamatukogusse tullakse tihtipeale väga kindlate soovidega, lausa nimekirjadega, kuhu on üles tähendatud soovitud ajakirjandusest ja teles nähtud kultuurisaadetest. Lugejad on ilmuva kirjandusega kursis. Uudiskirjandus korjab endale kiirelt järjekorratäie lugejaid. Oleme üle laenusletti kogunud nii suurt rõõmu kui ka tohutut üllatust – „ma ei uskunud, et teil see raamat olemas on!“. Kõige enam on siiski siirast heameelt selle üle, et raamatukogu ikka olemas on. Raamatukogupäevad, mis toimuvad 20.–30. oktoobrini, kannavad nime „Kohtume raamatukogus“ – kohtume raamatutega, lugejatega, kutsutud külalistega. Seekordseks kutsutud külaliseks Tapa raamatukogus on omakandimees Ain Kütt, kes igapäevaselt töötab Sagadi mõisas muuseumijuhina. Mõned kuud tagasi ilmus temal ajalooline kriminull „Risti soldati mõistatus. Sagadi paruni mõrvalood“. Nüüd on põnevus suur – milliseid kriminaalseid lugusid ajaloo hämarusest veel leida võib?! Jäned raamatukogu ootab külla Gerda Kordemetsa, kelle lavastatud teatriükki „Õnnelik tund“ tänavu suvel Jäned Pullitaliteatris täissaalidele mängiti. Tamsalu raamatukogus saavad lapsed kohtuda kirjanik Anti Saarega. Lehtse rahvast ootab kokkusaamine Rene Viljatiga, kelle koostatud raamat „Tapa vald

muiste ja nüüd“ annab mõnusa pildirohke ülevaate Tapa valla ajaloost ja tänapäevast. Sirje Võsa Saksi raamatukogust viib läbi ekskursiooni „Kirjanduslik Tapa vald“. Armastatud kunstniku Edgar Valteri 90. sünniaastapäeva tähistati Tapa raamatukogu laste- ja noorteosakonnas pokutundidega. Uuriti pokusid ja õpiti loodust vaatama nii, et leida sealt midagi erilist, kas on mõni puunott looma moodi või pilv taevast nagu lind. Avastamist ja leidmisrõõmu jagus küllaga. Raamatukogusse tasub sisse pöögata ka siis, kui otsest lugemissoovi polegi. Tulge näitusele! Pole ju mingi uudis, et raamatukogud on ka väikestviisi kunstigaleriid. Tamsalu, Jäned ja Saksi raamatukogus saab terve oktoobrikuu jooksul imetleda Tapa Muusika- ja Kunstikooli laste töid. Tasub minna, sest lapsed on lihtsalt vapustavad kunstnikud! Neil ei tule puudu fantaasiast ega julgusest. Lehtse raamatukogus saab näha Jäned hobifotograafide poolt kokku pandud näitust luidedest. Tapa raamatukogu teisel korrusel on vaatamiseks Itaalia kunstniku Anna Forlati illustratsioonide näitus. Aasta lõpu poole on Tapale oodata ka Hispaania kunstniku Ignasi Blanchi töid ning suurt näitust vendade Grimmide muinasjuttude ainetel, paljude Eesti tuntud kunstnike osalusel. Iga uut näitust ootame põnevusega ja tunneme juba ette heameelt, et saame teiega vaatamisrõõmu jagada. Kallis raamatukogu külastaja ja lugeja, oleme sulle väga tänulikud, et oled meil selline tore kaasteeline, lugemishuviline ja lahke sõnaga. Meie, raamatukogurahvas, püüame omalt poolt teha kõik, et Sul oleks meie juures meeldiv, mugav ja huvitav ning raamaturiulitel oleks väärt lugemisvara. Kohtume raamatukogus!

Euroopa regionaalarengu fondist eraldati raha puuetega inimeste eluaseme kohandamiseks

Eri vajadusega ja puudega inimeste toimetulekut ja elukvaliteeti mõjutab kõige enam neid ümbritsev elukeskkond ning selle vastavus nende individuaalsetele vajadustele. Iseseisvaks hakkamasaamiseks vajaliku ja sobiva elukeskkonna ning vahendite puudumine põhjustab puudest tingitud tegevuspiiranguga inimeste puhul vajaduse alalise hooldaja järele.

Lähtuvalt eeltoodust esitas Tapa Vallavalitsus 2019. aasta augustis taotluse Euroopa Liidu struktuuritoetuse saamiseks projekti „Tapa Vallas puuetega

inimeste füüsiline kodukohandamine II voor.“ 06.10.2019 saabus otsus, et Tapa Vallavalitsusele eraldatakse vahendeid 12 Tapa valla puuetega inimese eluruumi kohandamiseks, kes eelnevalt olid esitanud vallale taotluse.

Kokku eraldati Euroopa Regionaalarengu Fondist projektile 44 228,90 eurot, millele lisandub Tapa Vallavalitsuse poolsed rahalised vahendid, et katta kodukohandamiseks vajalik kogusumma.

Eluruumide kohandamise meetme tegevusest toetatakse kohanduse saaja eluruumi kohandamist kolme eesmär-

gi saavutamiseks:

- 1) liikuvusega seotud toimingute parandamiseks, sealhulgas eluruumi sissepääsu, hoone välisukse ja eluruumi vahelise käigutee, hoone ja selle territooriumile sissepääsu või piirde kohandamist;
- 2) hügieenitoimingute parandamiseks;
- 3) kõõgitoimingute parandamiseks.

Projekti viiakse ellu ajavahemikus 02.12.2019 - 01.12.2020.

Jäned raamatukogus

30. oktoobril kell 18.00

külas

lavastaja, režissöör ja raamatute autor

Gerda Kordemets

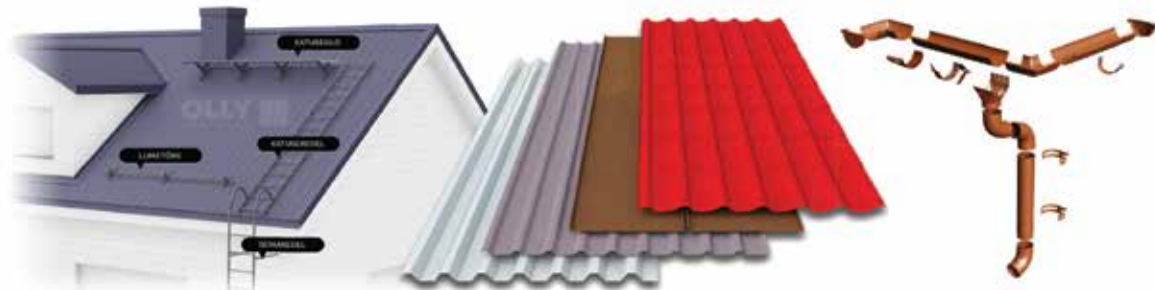

Toetajad: TAPA VALLA VALLARAAMATUKOGU, ESTONIA CULTURE CAPITAL

- Katuse- ja seinaprofiilid
- Katusetarvikud ja turvatooted

- Plekikantimistööd
- Katuse- ja fassaaditööd

PRO PLEKITÖÖD

Tapa, Ülesõidu 8, / avatud 8:00-17:00 / Tel. 55 560 167 / info@proplekitood.ee / www.proplekitood.ee

Tamsalu noorte mobiilne noortekeskus

Tuuli Lindre
MTÜ Tamsalu NKKÜ-NMKÜ
juhataja liige

Käesoleva aasta aprilli lõpus esitasid Tamsalu noortekeskuse noored mobiilse noortekeskuse projektitaotluse Euroopa Solidaarsuskorpuse projektikonkursile. Euroopa Solidaarsuskorpus on Euroopa Liidu värske algatus, mis loob võimalusi noortele inimestele töötada ja kaasa lüüa vabatahtlikuna projektides nii nende enda kodumaal kui ka väljaspool kodumaa piire. Projektid, kuhu noored oodatud on, mõjutavad kogukondi ja inimesi üle kogu Euroopa. Tamsalu noorte mobiilse noortekeskuse projekt sai SA Archimedese noorteagentuur Euroopa Solidaarsuskorpuse programmist rahastuse ja peagi algab projekti tegevuste teostamine.

Mobiilse noortekeskuse projektitaotluse põhjenduseks sai toodud see, et Tamsalus tegutseb juba kaks aastat noortekeskus, mis on noorte poolt hästi vastu võetud, kuid koolivälisel ajal on noortekeskus paljudele noortele kättesaamatus kauguses. Tamsalu on endine valla keskus, kus asub gümnaasium, kuhu käivad õpilased 20 km raadiuses. Samas transpordikorraldus Tamsalu ja külade vahel on nõrk ning noortel puudub võimalus noortekat vabal ajal (eriti kooli perioodi välisel ajal) külastada. Soovime viia noortekeskuse külladesse, noortele lähemale.

Projekti eesmärk on luua maanoortele võimalus külastada noortekeskust, selle koju kätte viimise teel. Soovime vähendada maa- ja linna-noorte võimaluste erinevust ja nende omavahelise suhtlust takistavat vahemaad. Oma projekti tegevusi planeerime pakkuda 7.-18. aastastele aga ega me ei ütle ka vanematele ära. Me toetame neid noori, kes on kaugel keskustest ja neil ei ole võimalik kooli välisel ajal noorsootöö võimalustest osa saada. Noored saavad üksteist aidata, teineteiselt õppida ja tagada isikute pideva arengu.

Meie soovime sisustada laste/noorte vaba aega läbi arendavate mängude ja tegevuste. Ühiste tegevuste teel muudame noored sallivamaks ja arvestavamaks üksteise suhtes.

Oleme valmis andma tähtsustriikka panuse ühiskonda ning näitama üles solidaarsust, koostöövalmidust ja vastastikust arusaamist.

Meie meeskonna ja tegevusega liitumine on alati noorte vabatahtlik valik ning nad võivad igal ajal algatusest lahkuda. Noortel on õigus keelduda korpuse tööpakkumisest, ilma et see mõjutaks nende võimalusi saada muid pakkumisi tulevikus.

Oktoobris toimuvad tehnilised ettevalmistused, rendime matkabussi ning grupp noori kujundab selle ümber mobiilseks noortekeskuseks. Teine tööühm samal ajal paneb kokku kaks erinevat programmi, millega mobiilne noortekeskus küllades hakkab käima: talve ja suve programm. Talve programmi kuuluvad tegevused, mida saab teostada kuni 8 noort M-noortekes sees aga ka õue tegevused või kui on osalejaid rohkem kasutame kogukonnas olevaid avalike ruume erinevateks tegevusteks. Talve programmi viiakse läbi novembrist aprillini. Iga kuu küllastatakse vähemalt ühte kandi keskust. Suveprogrammid keskenduvad välitegevustele avalikes kohtades. Suve programmi viiakse läbi maist augustini, suvekuudel kaks korda kuus. Kui programmid on kokku pandud soetatatakse tegevuseks vajalikud vahendid.

Soetatavaid vahendeid saab hakata programmi välisel ajal kasutama Tamsalu noortekeskuses tegevuses.

Oktoobri teises pooles on plaan teha mobiilse noortekeskuse testsõit külla Vajangu noortekeskusele. Novembris on plaan küllastada Põdrangu küla. Täpsem informatsioon järgmises lehes.

TULE LAULMA SEGAKOORI!

Tapa Lauluseltsi segakoor „Leetar“ ootab oma vahvasse seltskonda uusi lauluhääl. Kui Sina pead viisi ja armastad laulmist, siis tule kooriproovi! Kui sul ei ole kahju oma ajaraasude pärast ja veedaksid nad meelsasti vahest mõnel nädalavahetusel esinedes või vahval üritusel, siis tule kooriproovi! Kui sulle meeldib tore seltskond, siis tule kooriproovi! Kasuks tuleb eelnev kooris laulmise kogemus, aga kui sul seda ei ole, siis tule proovi ikka, kogemused kasvavad harjutades! Segakoori „Leetar“ kooriproovid toimuvad esmaspäeviti Tapa Kultuurikeskuses kell 17.30-19.45. Soovid midagi küsida laulmise kohta, siis kirjuta e-aadressil olengimina@gmail.com

Segakoor Leetar

Tapa vald tunnustas haridustöötajaid

Sõnumed

Värskest renoveeritud Tapa Kultuurikeskuses toimus 09.oktoobril õpetajatele pühendatud tänuüritus. Vallavanem Riho Tell tänas õpetajad pühendunud töö eest ja märkis, et meie õpetajate näol on tegemist maailma tippudega. „Eestis antav haridus on üks maailma parimatest ja parimat haridust annavad meie parimad õpetajad,“ lausus Tell oma kõnes.

Kontsert-aktusel esinesid muusikaliste numbritena Tapa Muusika- ja Kunstikooli direktori Ilmar Kaldi juhendamisel õpilaste mandoliiniansambel ja õpetajate ansambel koosseisus Martin Müller ja Ilmar Kald. Pärast tänukirjade jagamist oli lava Laikrete pereansambli päralt, kes esitasid omaloomingut ja seda eriliselt südamlikkust võttes. Mitmete laulude tekstid oli kirjutatud meie vallas lasteaiaõpetajana töötav Kairi Kroon. Laikerete pereansambel eristub oma erakordselt andekate laste tõttu, kes muu hulgas valdavad vabalt mitut instrumenti. Läbi nende etteaste olid pea võimatu eristada, mis on vanemate poiste erialane instrument: mõlemad musitseerisid vabalt nii klaveril, basskitarril kui ka ksilofonil.

Möödunud nädalal tunnustas ka Lääne-Viru Oma-avalitsuste Liit maakonna aasta õpetajaid ning kuulutas välja laureaadi. Tapa vallast oli nomineeritud erinevates kategooriates 12 haridustöötajat, kelle seast kuulutati laureaadiks Tapa Vene Põhikooli direktori Naima Sild (Aasta õppeasutuse juht 2019), Tapa Gümnaasiumi õpetaja Indrek Niibo (Aasta noor õpetaja 2019), Tamsalu Gümnaasiumi õpetaja Maire Tamm (Elutöö auhind 2019) ja Aasta hariduspere 2019 laureaadiks said Eevi ja Elmu Koppelmann Tapa Gümnaasiumist.

Tapa vallavanema tänukirja said pühendunud, innovaatilise ja hooliva töö eest Tapa valla haridusasutustes järgmised:

- Lasteaed Vikerkaar

Natalja Malõševa
Jelena Rudenene
Rita Šumljanski
Liliana Vall
Diana Kruuser
- Lehtse Kool
Karin Vuntus
Monika Läänemägi
Leelo Jürimaa
- Lasteaed Kröll

Riina Tamm
Anu Põldmaa
Ene Klaasimäe
Ilme Sander
Ülle Partsoja
Margit Pedamäe - on aastaid töötanud Tamsalu lasteaias Kröll logopeedina ja teinud tänuväärset, rasket ja vajalikku tööd hariduslike erivajadustega laste töö koordinaatorina. Lääne-Virumaa Aasta tugispetsialist 2019 nominent.

Järeda Kool

Katrin Lumiste

Lääne-Virumaa Aasta noor õpetaja 2019 laureaat Indrek Niibo.

Foto Stanislav Grebenjuk

Kadri Toomingas

Getlin Nelke

Ülle Oru

- Lasteaed Pisipõnn

Anne Einberg

Leevi Ivainen

Jekaterina Rohtla

Laire Leitsmann – tegus, alati särasilme lasteaiaõpetaja, kes väärtustab iga lapse ainulaadust ja isikupära, toetades ning suunates laste omaalgatust, iseseisvumist läbi ettevõtlusõppe ja tarbijahariduse. Lääne-Virumaa Aasta lasteaiaõpetaja 2019 nominent.

Tea Väik - lasteaed Pisipõnn direktor, on pühendunud lasteaia ja kogu valla haridusvaldkonna arendustegevusele. Lääne-Virumaa Hariduse sõber 2019 nominent.

- Tapa Vene Põhikool

Jana Januško

Katre Jürgenson

Jelena Loštšina

Naima Sild – Tapa Vene Põhikooli innovaatiline direktor, kooli positiivse maine kujundaja, valla hariduselu arendaja, kogukonna loimija õppe- ja kasvatustegevuse kaudu; üle Eesti keelekümbelprogrammi metoodikate rakendaja, edendaja ja positiivse maine kujundaja. Lääne-Virumaa Aasta õppeasutuse juht 2019 laureaata.

- Tamsalu Gümnaasium

Kerttu Urm

Maarja Hunt

Maris Uudeküll

Tiia Raudsepp

Marika Jeesser

Maire Tamm – on 45 aastat olnud järjepidev ja kohusetundlik matemaatika ning majandusõpetaja Tamsalu Gümnaasiumis. Õpilased on öelnud, et ta on õiglane õpetaja ning soe ja avatud inimene. Tema põhimõtteks on noorte toetamine nende võimete proovile panekul. Matemaatika õpetamisel on ta välja mõelnud erilisi vaatenurki, et aine õpilastele paremini mõistetavaks muuta. Töö tulemuseks on edukad riigieksamite tulemused, auhinnatud kohad olümpiaadidel, konkurssidel ja võistlustel. Lääne-Virumaa Elutöö auhinna 2019 laureaata. Maie Nõmmik ja Jaan Nõmmik - nad on staažikad, õpetajatena tegevad olnud üle 40

aasta, ja tuntud haridusvaldkonna inimesed Lääne-Virumaal. Käesoleval ajal töötavad mõlemad Vinni-Pajusti Gümnaasiumis ajaloo ja ühiskonnaõpetuse õpetajatena ning Maie Nõmmik alates 1997. aastast samaaegselt ka Tamsalu Gümnaasiumis. Jaan Nõmmikut on iseloomustatud kui tarka, erudeeritud ja vaimukat õpetajat, kelle tunnid on huvitavad ja programmist väljapoole ulatuvad. Maie Nõmmik toimetab oma vaikselt ja märkamatu moel, innustades ja toetades õpilasi enda teadmisi proovile panema ainealastel võistlustel, olümpiaadidel jne. Tulemused on olnud väga säravad: head ja väga head tulemused riigieksamid, olümpiaadidel, uurimistööde konkursidel. 2019.a. Riigikohtu kaasuskonkursil jõudsid tema juhendatud õpilased Tamsalu koolist kõikide klasside arvestus esimese kolme sekka. Maie ja Jaan on Lääne-Virumaa Hariduspere auhinna 2019 nominent.

- Tapa Gümnaasium

Indrek Niibo - pühendunud ja innovaatiline ajaloo- ja ühiskonnaõpetuse õpetaja Tapa Gümnaasiumis. Üsna koheselt pälvib noor ja laia silmaringiga õpetaja õpilaste poolehoidu oma innovaatilise lähenemise ja „raamist välja“ tundidega. Tema tunnid on aktiivsed, rikastatud mitmekesiste õppematerjalidega, mida vajadusel loob Indrek ise. Indrekut iseloomustab tööle pühendumine, avatud mõtlemine ja soov pidevalt midagi uut kogeda. Ta ei pörka tagasi probleemide ees, vaid otsib aktiivselt lahendusi. Lääne-Virumaa Aasta noor õpetaja 2019 laureaata.

Evi Koppelmann ja Elmu Koppelmann - Lääne-Virumaa hariduspere auhinna 2019 laureaata. Nad on staažikad, pühendunud ja mitmekülgset panustanud Tapa Gümnaasiumi ja Tapa valla hariduse, rahvakultuuri ja spordi arengusse.

Elle Kivisoo - on suure ja avatud südamega innovaatiline klassiõpetaja. Ta on hindamatu folkloori ning pärandkultuuri säilitaja ja edasi andjana Tapa Gümnaasiumis. Lääne-Viru-

maa Aasta klassiõpetaja 2019 nominent.

Maarja Suvorov - teda iseloomustab innovaatilisus, pühendumine oma tööle ja järjekindlus. Maarja on hooliv kolleeg, kelle peale saab igas olukorras ja alati kindel olla. Lääne-Virumaa Aasta põhikooli aineõpetaja 2019 nominent.

Külvi Kivisild - on väga uuenusmeelne, laiapõhjaliste teadmiste ja avatud suhtumisega aineõpetaja. Ta on edasiviiv jõud keeleõpetuse loimijana majandus- ja ettevõtlusõppes ning andekate laste õppeorganiseerijana. Lääne-Virumaa Aasta gümnaasiumiõpetaja 2019 nominent.

Madis Kivisild - on Tapa Gümnaasiumi bändide ellukutsuja ja meediaõppe populariseerija. Ta on lennukate ideede generaator ja sageli ka elluviija. Tänu Madisele on nii mõnigi Tapa gümnaasiumi lõpetaja leidnud tee meedia taustajõududesse. Lääne-Virumaa Aasta gümnaasiumiõpetaja 2019 nominent.

Helve Lees

Katri Lehtsalu

Riina Ring

- Vajangu Põhikool

Sirje Luik

- Tapa Muusika- ja Kunstikool

Imbi Puusepp

Kalli Kurviits

Martin Müller

Jüri Tüli

- Tapa valla Spordikool

Elmu Koppelmann

Allan Vinter

Raili Rooba

- Eesti laulu- ja tantsupidu „Minu arm“ seotud kollektiivide juhid

Alina Leopard

Tiiu Tikkerber

Priit Rusalepp

Andres Heinapuu

Martin Trudnikov

Kai Kivi

Merle Valting

Tiiu Tikkerber

Jaanus Väljaots

Sirje Sell

Kerli Relli

Siret Kristel

Tiiu Mürk

Kaire Vaabel

Marge Iho

Ilmar Kald

Sirje Luik

Kotte jagub nii koridori kui ka klassiruumi. Kunstiosakonna õpilased joonistamist alustamas.

Foto Liina Kald

Laste soov sai täidetud

Ilmar Kald
Tapa Muusika- ja Kunstikooli
direktor

Viisime kevadel õpilaste hulgas läbi rahuloluküsitluse, et saada tagasisidet, kuidas neile meie koolis meeldib ja mida me peaksime muutma, et siin veel toredam oleks. Päris mitmed kirjutasi, et koolis võiksid olla kott-toidid, sest nendel on tore lõsutada ja

tundi oodata.

Koolijuhina võtsin sellest mõttest kinni ja hakkasin uurima, kuidas võiks seda soovi täita nii, et säästa kooli raha. Äkki on neist vaid palju tüli ning ühel hetkel seisavad kotid nurgas, korjavad tolmu ja raha ka tühja kulutatud? Märkasid suvel Viru Folgil jäätisekohvikus just selliseid toole, mida olin otsinud ja mõtlesin, et talvel seisavad need kindlasti kasutult kusagil laos. Nii pöördusingi

selles küsimuses firma Unilever Eesti AS-i poole, kes on Ingmani jäätiste müüja Eestis. Sõbralik piirkonna müügijuht tuli kooli, rääkis mõtte ära ja tundus, et see meeldis talle.

Paar nädalat hiljem saabus 20 kott-tooli kooli. Praegu tunduvad kõik õnnelikumad olevat.

Suur tänu toreda koostöö eest Unilever Eesti AS-ile. Loodame, et saame kevadel ka suud magusaks!

Teadusõhtu raames toimunud töötoad pakkusid lastele palju elamusi.

Foto Johanna Sinik

TÖFi Teadusõhtu Tamsalu Gümnaasiumis

Roosi Hallik
11. klass

Üleelmisel neljapäeval toimunud Teadlaste Öö Festivali Teadusõhtu oli järjekordselt väga erilisel üles ehitatud ja meeldejääv üritus. Huvilisi oli väga palju, lisaks lastele olid ka mitmed lapsevanemad uudistama tulnud. Töötubade

teemad ulatusid paaniflöödi meistrdamisest ja vedelike virna koostamisest kuni põneva mikromaailmaga tutvumise ning kapsaga pH määramise katseteni. Kõik töötoad olid väga huvitavad, erinesid üksteisest ja olid ütlemla praktilised. Koridori peal ringi käies oli näha puldi abil juhitavaid roboteid ja saginat täis lapsi, kes ei suutnud otsustada, mis järjekorras töötubasid külastada. Väga toreda emotsiooni andsid õpilased, kes

töötubasid läbi viisid – neis ei olnud tunda grammigi tüdimust ega väsimust pikast koolipäevast, vaid võtsid uusi huvilisi vastu naeratusega ning asusid kohe töötoa teemat seletama. Lisaks töötubadele sai elamuse ka Hullu Teadlase Kohvikust, kus pakuti nii soolaseid kui ka magusaid suupisteid, mis mõjusid sellel teadust täis õhtul turgutavamalt kui kunagi varem.

Õpetajate päev Tamsalu Gümnaasiumis

Märt Vahisalu ja
Rhonda Rannamets, 12. klass

Päev algas aktusega, kus tutvustati õpetajate päeva õpetajaid, tänati kooli personali, näidati õpetajate tehtud

videot ja sooviti kõigile ilusat päeva. Päev möödus ilma suuremate probleemideta ja õpetajad said oma tööga hästi hakkama. Tunde andsid 11. ja 12. klasside õpilased. Kõik õpilased, kes olid õpetajad, said tunda, mida tähendab olla õpetaja ja kui suur vastutus sellega kaasneb. Nad said ka tunda

kui keeruline on õpetada klassitait õpilasi ning kui palju peab tegema selleks, et kõik õpilased kuulaksid ja kaasa töötaksid.

Kokkuvõttes said kõik hästi hakkama, suudeti leida probleemidele kiired lahendused ja kõik olid rahul.

Kas elu nagu filmis või parem mitte?

Tuuli Lindre
MTÜ Tamsalu NNKÜ-NMKÜ
Juhatuses liige

foorumteatriõhtu projekti osalenud noortele.

Noored lahvastavad ise situatsioonülesanded ja püüavad leida lahendused keeruliste olukordadele. Toimub analüüsimine. Viimase etapina toimub kokkuvõtete tegemine ja järgneva tegevuse planeerimine Noored annavad hinnangu, et kui palju ja mida nad projekti ajal õppisid (kasutegur neile endile). Noored avaldavad arvamust, et milises järjekorras vaadatakse järgnevaid (õppe)filme.

Eesti Noorsootöö Keskuse konkursiveebi kaudu osales Tamsalu noortekeskus Avatud noortekeskuste konkursi (ANK konkurss) taotlusvoorus ja toetuse sai projekt: „Kas elu nagu filmis või parem mitte?“

Projekti tegevused on viibinud põhjusel, et Tamsalu noortekeskuse ruumid on väga suurte akendega, heledate ruloodega ja suvisel ajal on ruumides ka õhtusel ajal liiga valge, et filme vaadata. Nüüd on saabumas filmide vaatamiseks sobilikumad mõnused pimedad sügis- ja talveõhtud. Seega ka õige aeg meie projekti tutvustamiseks kõigile huvilistele.

Projekti käigust on praktiliselt läbitud ettevalmistusetapp, mille käigus on toimunud videoprojektori ja ekraani soetamine, filmide soetamise korraldamine, kokkulepete täpsustamine noortega kohtuma tulevate spetsialistidega, foorumteatri juhiga. Noored valivad filmid, mida täiskasvanute poolt soetama asutakse. Järgmine etapp saab olema filmiõhtu korraldamine: igal kuul toimub üks filmiõhtu noortele koos erialaspetsialistiga. Noored on aktiivselt kaasatud iga filmi sissejuhatuses ning vaatamise järgsetesse aruteludesse, esitades küsimusi, jagades oma kogemusi ja seisukohti. Projekti osana toimub

Kinoõhtute idee on noorte poolt välja pakutud. Noored teevad ise lõpliku valiku filmidest ja teemadest, mida nad hakkavad analüüsima. Noored aitavad ettevalmistada kõik kinoõhtud: valmistavad reklaamid, jagavad informatsiooni, valmistavad ette noortekeskuse ruumi ning aitavad pärast ka koristada. Projekti toimumise ajal toimuvad noortekeskuse lisa kinoõhtud, kuhu noored ise valivad oma soovi järgi filmid, kuid noorteuhtude abil toimub ka filmis nähtu analüüsimine. Kinoõhtud kindlasti jätkuvad noorte endi eestvedamisega ka peale konkreetse projekti lõppemist. Foorumteatriõhtul on kõik noored kaasatud etteastetes ja etendatavate lugude analüüsi. Projekti käigus ja lõpul toimub noortepoolne tagasisidestamine - mida nad on õppisid ja kuidas projekti muuta efektiivsemaks.

Aita-Abista-kes keda

Emmi Augjärv

Tapa kristlik MTÜ Aita-Abista on alguse saanud juba 8 aastat tagasi, tänu Norra sõpradele. Nad on saatnud Eestisse märkimisväärse koguse erinevat taaskasutuse kaupa. Paiknesime alguses Kesk tn, aga nüüd juba mitmed aastad aadressil 1.Mai pst. 18. Siin on külastajate jaoks kõrval veel kaubamaja ja turg.

Meie kaubal ei ole kindlaksmääratud hinda, tasuta saab igale inimesele sobiva annetusega. MTÜ-l on oma raamatupidamine ja pangakonto. Poes töötavad vabatahtlikud ilma tasuta.

Kogunenud raha on kasutatud erinevalt. Kõige rohkem oleme saanud teha annetust Tapa Jakobi kirikule. Nimetamisväärne on kiriku tagumise ukse uuendamine. Kõik kirikulised võivad tunda mugavust istudes kenadel korrektsetel pinkidel kateedel. Selle suve suuremaks ettevõtmiseks on olnud abistamine kiriku sisemise remondi tegemisel.

Juba aastaid oleme aidanud abivajajatel peredel jõululauda katta, samuti on saanud abi mõeld inimesed kes on ise meie poole pöördunud.

Oleme tänulikud kõigile kes toovad meie juurde riideid mida on võimalik teistel annetuse eest omandada. Teie aitate niimoodi kaasa taaskasutusele ja ligimeste abistamisele. Oleme avatud T – L.

TAPA VALLAVALITSUS OOTSIB AUKODANIKU, TEENETEMÄRGI JA AASTA TEO KANDIDAATE

Tapa vallavalitsus kutsub üles märkama ja esitama kandidaate aasta teo valimiseks, kandidaate võivad esitada kõik. Lõppeva aasta tublisid tegusid tunnustatakse neljas kategoorias, milleks on haridus ja noorsootöö, kultuur ja sport, sotsiaaltöö ja tervishoid ning ettevõtlus ja vabatahtlik töö.

Samuti oodatakse ettepanekuid valla aukodaniku tiitli andmiseks, mille kohta ettepaneku võivad samuti teha kõik. Teenetemärgi kandidaate võivad esitada aga volikogu liige, vallavalitsuse liige ja vallavanem.

Tapa valla tunnustamiskorraga saate tutvuda siit <https://www.tapa.ee/tunnustusavalduste-andmine>, mille alt leiate ka taotlusblanketid (saata aadressile vallavalitsus@tapa.ee või Pikk 15, Tapa 45106),

kus on ka elektrooniline taotluse sisestusplatvorm. Kõikide, Tapa valla kõige kõrgemate tunnustuskategooriate kandidaatide esitamise tähtaeg on 1.detsember.

Tapa Spordikeskus pakub saunateenust

Sõnumed

Seoses sellega, et Tapol ei olnud sauna kasutamise võimalust ja vallakodanikud on saunast puudust tundnud, otsis Tapa vallavalitsuse arenguosakond alternatiivset lahendust elanike saunateenuse pakkumiseks. Tapa endine linnasaun lammutati 2016. aastal. Saun oli olnud aastaid kasutuseta, hoone lagunes ja oli muutunud ohtlikuks. Nüüdseks on Tapa vallavalitsus leidnud ajutise lahendusena võimaluse kasutada Tapa Spordikeskuse olemasolevaid saunasid teenuse pakkumiseks.

Alates oktoobikuu keskpaigast on Tapa Spordikeskus määranud kindlad

ajad keskuse saunade kasutamiseks. Valdavalt on võimalik sauna külastada õhtupoolikul, argipäevadel lausa kuni 21:45-ni. Pileti hind on 3€.

Tapa Spordikeskuse saunaajad:

E-R 17:00 - 21:45

L 15:00 - 18:45

P 16:00 - 19:45

Tapa Spordikeskuse direktor Riho Lööper lausus, et kindlasti peab aga arvestama spordikeskuses toimuvate üritustega. Suurürituste ajal saunateenust ei pakuta. "Näiteks sel laupäeval oli Tapa Maaduspäev ja siis sauna ei saanud. Alati on targem inimestel kindluse mõttes administraatori numbril üle helistada," sõnas Lööper.

Tapa Spordikeskuse administraator: 32 77 900

Kaasava eelarve ettepanekute elluviimine

Andrus Freienthal
abivallavanem/
haldusosakonna juhataja

Käesoleval aastal viidi ellu kaks Kaasava eelarve ettepanekut: Tamsalu välitreeningusaali rajamine ja Tapol Valgejõe saare puhkeala korrastamine.

Tamsalu välitreeningusaali rajamine: ettepaneku esitas Krista Lepik ning ettepaneku sisuks oli Tamsalu spordikeskuse naabruses asuvalle puhkealale niinimetatud välitreeningusaali rajamine. Tööd on teostatud ning paigaldatud on rida kaasageid treeningseadmeid. Korraldatud riigihanke tulemusena osutus majanduslikult soodsaimaks Sportservice OÜ poolt esitatud pakumuse maksumusega 18 994 eurot koos käibemaksuga.

Suur tänu Krista Lepikule hea ettepaneku eest!

Tapol Valgejõe saare puhkeala korrastamine: ettepaneku esitas Merili Vipperi ning ettepaneku sisuks oli Valgejõe saarel rannaala korrastamine, võrkpalliväljakute ja tuletõrjehoonete

rajamine. Samuti riietuskabiini ja katusealuse paigaldamine, istepinkide remontimine ning tualeti kasutamise võimaluse tekitamine. Kõnealune ettepanek tehti 2018 aastal, kuid kui vallavalitsus asus ettepanekut realiseerima, selgus, et Tapa ja Kadrina valdade vaheline administratiivpiir on muutunud. Seega oli Valgejõe saar endiselt Kadrina valla territoorium. Selleks, et valdade vaheline piir korda saada, oli vaja Tapa Vallavolikogu uut otsust, sest 2010. aastal tehtud otsus oli ajaliselt aegunud. Lisandus ka asjaolu, et Tapa vald oli ühinenud Tamsalu vallaga.

Käesoleva aasta kevadeks saadi korda valdade vaheline administratiivpiir. Seejärel kooskõlastati tegevused Keskkonnaametiga.

Meie ajalehe trükkimise ajal korraldatud tööd veel käisid, kuid kuu lõpuks peaks kõik valmis olema.

Korraldatud riigihanke tulemusena osutus majanduslikult soodsaimaks RamBuilder OÜ poolt esitatud pakumuse maksumusega 18 936 eurot koos käibemaksuga.

Suur tänu Merili Vipperile hea ettepaneku eest!

Metsavendade mälestuspäev Võrumaal Eesti Kodu mälestuskompleksi juures

Tiit Uus
osavõtja

05.10.2019 külastasime Võrumaal Mõniste lähedal asuvat Metsavendade mälestuskompleksi, mis on rajatud Hüti külla. Seal toimus täna metsavendade mälestuspäev. Selle ekskursiooni kinkis meile Eesti Murtud Rukkilille Ühing. Huvilised (31) Tamsalust kogus kokku kohaliku Murtud Rukkilille Ühingu esinaine Malle Annus. Kuna sõit Lõuna-Eestisse ei ole igapäevane sõit, siis oli Malle lisanud meie päevakavva ka Võrumaal, endises Mõniste vallas Kuutsi külas asuva Mõniste Talurahvamuuseumi ja Põlvamaal Varbuse külas asuva Eesti Maanteemuuseumi külastuse.

Kui me Hüti külla jõudsim, siis askeldasid Metsavendade mälestuspaigas punkrit imiteeriva ehitise juures juba Mõniste rühma kodutütreid ja noorkotkad. Samas kõrval on püstitatud metsavendade auks ja mälestuseks monument „Vaikuse karje koopasuu“.

Koosviibimise avas Noored Kotkad Võrumaa Maleva pealik Romet Pazuhani. Sõna võtsid ka Rouge Vallavolikogu esimees Aigar Kalk, Eesti Endiste Metsavendade Liidu juhatuse esimees Heiki Magnus, Murtud Rukkilille Ühingu esimees Enno Uibo, Tamsalu Murtud Rukkilille Ühingu osakonna esinaine Malle Annus, tuntud ajaloo ning sõjaajaloo tundja Hanno Tamm jt.

Kõnede lõppedes asetati pärjad metsavendade auks püstitatud monumenti ette. Pärast pärgade panemist toimus väike jalgsimatki metsavenna rajal, u 2 km ja siis pakuti kodutütreid ning noorkotkaste poolt kehakinnituseks sütel kuumutatud

Tamsalu Murtud Rukkilille Ühingu liikmed EESTI KODU monumenti ja kodumaale naasnud peremehe mälestussamba juures. Fotod erakogust

grillvorstikesi, salatit ja morssi. Kuumad vorstikesed maitsesid kõigile hästi ja meeleolu oli mõnusalt ülev. Sõbralikult vesteldes möödus aeg kiiresti. Kuna ilm oli jahedavõitu, siis oli soovijail võimalus kuulata ja ka maitsta „metsakohinat“! Metsavendade mälestuspäeva kava oli koostatud asjatundlikult ja kõik sujus tõrgeteta. Siiski saabus aeg asuda koduteele.

Kodutee läks kiiresti tänu Hanno

Tammele, kes tutvustas Tartu linna ajaloolisi vaatamisväärsusi, millest mööda sõitsime, ja rääkis veel huvitavatest juhtudest, mis temale elus ette on tulnud. Üks huvitavatest lugudest oli kohtumine Mathias Rustiga Moskvast Punasel väljakul aastal 1987, kui Hanno Tamm juhtus just Punasele väljakule minema, kuhu äsja oli maandunud väikelennukiga Saksa kodanik Mathias Rust.

TAPA VALLAVALITSUS MÜÜB KIRJALIKUL ENAMPÄKKUMISEL:

Elamuga kinnistu asukohaga Lääne-Virumaa Tapa vald Tapa linn, Lembitu pst 34, Tartu Maakohtu Kinnistusosakonna kinnistusregistri registrios nr 9339050, katastritunnusega 79001:001:0696, pindalaga 1775,0 m².

Kinnistul asub suuremat rekonstrueerimist või lammutamist vajav elamu. Krundil puuduvad tehnovõrgud. Tsentraalne veetrass ja kanalisatsioonitrass krundipiiri lähedal tänaval.

Müügi alghind on **4800 eurot**.

Kirjalikud pakkumised esitada Tapa Vallavalitsusele kinnises ümbrikus hiljemalt 29.10.2019 kell 10.00 aadressil Pikk tn 15, Tapa või digiallkirjastatult meiliaadressil vallavalitsus@tapa.ee. Ümbrikul või meilil peab olema märgusõna „Lembitu“.

Pakkumine peab sisaldama:

- 1) pakkuja nime, elu- või asukohta, isiku- või registrikoodi, e-posti aadressi, kontakttelefoni;
- 2) nõusolekut enampakkumises osalemiseks esitatud tingimustel;
- 3) numbrite ja sõnadega väljendatud pakkumise summat, mis ei tohi olla väiksem alghinnast;
- 4) kinnitus, et pakkuja soovib osaleda kinnistu Kivilo tn 24 enampakkumisel, on tutvunud pakkumise tingimustega ning vara seisukorraga;
- 5) pakkumise esitaja allkiri ja kuupäev

Müügi- ja asjaõiguslepingu sõlmimine ja ostuhinna tasumine

1) Enampakkumise võitja peab kinnisasja ostuhinna tasuma Tapa Vallavalitsuse arvelduskontole nr EE722200001120077103 (Swedbank) hiljemalt 10 päeva jooksul pärast enampakkumise võitmise teate väljastamist pakkumuses esitatud sidevahendi kaudu.

2) Kinnisasja ostuhinna laekumisest 5 tööpäeva jooksul kooskõlastatakse ostja ja notariga müügi- ja asjaõiguslepingu (edaspidi leping) sõlmimise aeg. Enampakkumise võitja peab ilmuma notari juurde lepingu sõlmimiseks kokkulepitud ajal ning esitama notarile kõik lepingu sõlmimiseks vajalikud dokumendid.

3) Kui enampakkumise võitja ei ilmu määratud ajal notari juurde lepingut sõlmima, siis tunnistab Tapa Vallavalitsus enampakkumise nurjunuks. Tapa Vallavalitsus võib jätta kinnistu enampakkumise nurjunuks tunnistamata ning kutsuda sõlmima enampakkumisel kinnistule paremuselt teise pakkumuse teinud isiku.

4) Lepingu sõlmimisega seotud kulud (notari tasu ja riigilõiv) kannab ostja

Kinnistutega tutvumine ja täiendav info

Kinnistutega on võimalik tutvuda kohapeal. Konkreetne aeg tuleb eelnevalt kokku leppida Tapa Vallahoolduse vallavara haldusspetsialistiga (Alo Leek, tel 59 151 582, e-post alo.leek@tapa.ee).

Alates septembrist on meil uued lahtiolekuajad :

E-N 15:00 - 19:00	
R 15:00 - 21:00	
L 12:00 - 21:00	(soovi korral ukсед varem/kauem avatud)
P 12:00 - 18:00	

Etteteatamisega saate meil pidada sünnipäeva, firmapidu või lausa seminari! Mõnused maitseelamused ootavad!

Võta ühendust ja küsi pakkumisi!
+372 56 664 940 • viktorhouseest@gmail.com

Facebook: Viktor House

Vallalehte sirvides!

Alari Kirt
Tapa vallavolikogu liige

Mind sundis sulge haarama vallajuh- tide pidev kriitika ja lausa valefaktide esitamine viimase aasta jooksul. Saan aru, et kohalikus poliitikas kritiseeritakse mõistlikul moel ja peetakse avalikkust kaasates diskussiooni, aga seda ju ei tehta. Toimub vaid pidev süüdistamine, seda tihtilugu aluse- tult. Toon alljärgnevalt vaid mõned näited, mida on vallalehes võimalik huvilistel ise lugeda.

„Sõnumed“, jaanuar 2019. Maksim Butsenkov „Vastab volikogu esi- mees.“

„Mul on väga hea meel, et artikkel jõudis lehte. Nüüd kõik teavad, kelle poolel on sõltumatu tavakodanik Eva Klaas. Mina, olles 9 aastat oposi- sioonis, ei ole kunagi saanud niipalju ruumi oma artiklite jaoks. Tavaliselt minu arvamust loole järgnes endise val- lavanema vastulause, mis oli vähemalt sama suur. Seega, sõnavabadusega meie vallas on nüüd kõik korras.“

Keegi ei ole takistanud Maksim Butsenkovil kirjutada kriitilisi artik- leid eelmise vallavanema aadressil ja seda võimalust on ta eelmiste aastate jooksul usinasti kasutanud. On hea tava, et sellele, keda kritiseeritakse, saadetakse artikkel esimesel võimalu- sel kommenteerimiseks. Varasematel aastatel on Tapa valla lehe puhul alati selliselt talitatud.

Minul pole olnud võimalust vas- tulauseks artiklitele „Ülevaade Tapa valla kaasava eelarve elluviimisest“ (september 2019; Riho Tell) ja „Au- gustikuu vallavolikogus“ (september 2019, Maksim Butsenkov). Viimati mainitud artikli viimases lõigus kaht- leb volikogu esimees revisjonikomis- joni esimehe võimes õigesti käituda kui revisjonikomisjon uurib asju, mis toimusid enne eelmise aasta septemb- rit. Austatud volikogu esimees, ei ole vaja karta, revisjonikomisjoni esimees hoiab end kindlasti eemale ja on väga huvitatud, et toimuks õiglane ja kõiki asjaolusid arvestav uurimine, mitte poliitiline klaperjaht.

Veel üks näide, mis ilmus selle aasta jaanuarikuu vallalehes: Riho Tell „Sõnavabadus ja tsensuur Tapa vallas“.

Päris kindlasti ei poolda ma isik- like rünnakuid poliitika sildi all ja nende kajastamist valla ajalehes, külvates seeläbi vaenu ja lõhet kogu- konnas. Isiklikud rünnakud pole muud kui märk poliitilisest kultuuritusest. Pean lugu inimestest, kes omavad isiklikku arvamust ja julgevad seda ka välja öelda, kuid tehke seda viisakalt, argumenteeritult ja üksteise suhtes lugupidavalt!

Ilusad sõnad, paraku vaid sõnad. Eelmises valla ajalehe numbris il- munud artiklis „Ülevaade Tapa valla kaasava eelarve elluviimisest“, talita- takse just vastupidiselt. Minu poolt allkirjastatud VL Valgejõgi kirjalikule järelepärimisele, millele oleks tulnud vastata 10 päeva jooksul kirjalikult ja mis oli ajendatud soovist teada saada, kui kaugel on asjade seis, otsustas vallavanem, et ei ole tarvilik vastata nii nagu kord ette näeb. Selle asemel oli vaja jälle mustata ja külvata vaenu isiklikult järelepärimisele all- kirjastanud isiku vastu. Loomulikult olin kursis asjaoludega, miks venis üldjoontes kaasava eelarve 2018. aasta projekti elluviimine. Ka minule

tuli üllatusena, et asja eest vastutanud ametnik jättis 2010. aastal viimase liigutuse tegemata Valgejõe saare Tapa vallale saamiseks. Vallavanemal ei ole võimalik oma tööd teha, kui ta ei usalda oma töötajaid ja iga liigutust ei suuda mitte keegi kontrollida.

Samas aga esitas vallavanem artiklis valeinformatsiooni Rutkaste matka- raja projekti elluviimise kohta 2017. aastal. Tegelikult oli kohe peale tööde mahu selgumist selge, et projek- ti elluviimiseks ei piisa 20000 eurost, mis oli ettenähtud. Kalkulatsiooni kohaselt oleks vaja olnud vähemalt 55000 eurot. Seepärast hakkasid val- lavalitsuse töötajad otsima alternatiiv- seid võimalusi ehk siis kust leida ma- terjali võimalikult soodsalt, kes teeks kas ilma rahata või sümboolse tasu eest erinevaid töid. Ja need leiti. Üks kokkuleppeid oli meie liitlastega, kes lubasid ilma rahata tulla ja vajalikud kaevetööd ära teha. Paraku alustasid nad töödega kooskõlastamata ja kuna ilm oli sel aastal äärmiselt vihmane, oligi tagajärg käes. See on vaid üks näide valeinformatsioonist. Vallava- nem võiks enne asjaolude avalikkuse ette toomist endale faktid selgeks teha. Pealegi süüdistab vallavanem artiklis vallaametnikke täielikus hoo- limatuses. Ma ei taha olla kõigi nende tublide ametnike nahas, kes tööpoole- st nägid vaeva, ja minimaalse raha eest saavutada maksimaalne tulemus. Sellise fraasiga näitab asutuse juht usaldamatust oma meeskonna vastu.

Sõnumed, oktoober 2018. Maksim Butsenkov „Valitsus toetas basseini ehitust Tapal!“

Väga kahju, see idee pidurdus eelmise vallavõimu ajal. Võin kindlustundega väita, et kui Tapa vallal oleks juba olnud valmis basseini projekt, võiks jutt käia palju suuremast summast – ehi- tamiseks. See on valijatele järjekordne signaal - tehke õigeid valikuid!

Ja samal teemal veel.

August 2019. Maksim Butsenkov vastates Ants Piirna artiklile: Teie poolt mainitud tegevuste ehitusvastaste poolt, on võimalik lisada juurde veel üks hästi oluline fakt – 2013. aastal oli valla 2007- 2019 arengukavas maini- tud basseini kabel korral (mainitud ei olnud vaid kindlaid ehituskuupäevi). Järgneva kolme aasta jooks kadus antud mainimine kõikidest peamistest valla dokumentidest. Me hakkame tasapisi antud olukorra parandamiseks viima sisse basseini mainimist erinevatesse do- kumentidesse. Lähim võimalus avaneb selleks juba sel sügisel, kui eelarvestra- teegia ja eelarve 2020 aastaks tulevad vallavolikokku arutusele. Artiklis toodi välja kaks küsimust – mida on opositsioon saavutanud, «saates põhja» hääletuse otsusest alustada investorite otsingutega basseini ehitamiseks ja mis on saanud rahast, mis oli saadud riigilt? Jah, teil on õigus, neil õnnestus pidurdada küsimuse edasiviimine mitte ühe vaid tervelt viiele kuule.

Kui see volikogu esimehe jutt pole ülepolitiiseerimine, siis mis üldse on. Tundub, et volikogu esimees on välja mõelnud mingid müütilised ehitus- vastased, kellega olla pidevas võitluses ja kellega kollitada vallaelanikke.

VL Valgejõgi ja mina sealhulgas pole kunagi olnud vastu ujula ehi- tamisele Tapale, küll aga uue sauna ehitamisele avaliku(valla) raha eest. Oleme alati rääkinud seda, et ei ole mõistlik ja võimalik seda rajada Tapa valla vahendeid kasutades. On vaja otsida erakapital, kes selle valmis

teeks ja ehitamise ning ülalpida- mise garandiks peaksid olema nii Tapa valla kui kaitseministeeriumi kohustus osta teatud aja jooksul teatud hulk teenust. Vaid nii saab see võimalikuks. 2017. aastal saime kaitseministeeriumilt põhimõttelise nõusoleku selline garantiid välja käia ja seepeale hakkasime tegema ette- valmistustööd ujula rajamiseks Tapale. Tellisime tasuvusanalüüsi, kus peale ujula oleks analüüsitud ka erinevate spordisaalide, saunade, kohviku, seminariruumide ja miks ka mitte majutuse võimalikkust ja tasuvust uude kompleksi. Tasuvusuuring, mis valmis eelmisel aastal, näitas selgelt, et selline asi on võimalik. Saatsin selle uuringu toona peale valmimist ka praegusele volikogu esimehele. Ehk siis, VL Valgejõgi tegi eeltööd ujula rajamiseks ja ei saanud vaid eelmise aasta võimupöörde tõttu seda asuda ellu viima. Ilmselt oleks me tänaseks juba kaugel kui hetkel ollakse.

Jaanuarikuu volikogu istungil soovis keskerakond ujula teemal volikogu nõusolekut, et volikogu kohustaks vallavalitsust tegema nn. „Investorite päeva“, leidmaks uju- lala investor. Loomulikult olime me sellisele populistlikule ideele vastu. Tundus nagu volikogu ja vallavalitsus oleks teravas konfrontatsioonis, et volikogu peaks valitsust sundima kor- raldama üritust. Vanasti piisas sellest, kui volikogu arutas mingit teemat ja valitsus asus tegutsema. Endiselt toetab VL Valgejõgi ujula sh. sauna ehitamist mõistlikel tingimustel ja erasektori rahadega, nii nagu näiteks on juba kolm objekti valminud Rak- vere linnas linnaelanike hüvanguks (Aqva SPA, Rakvere spordihoone ja tennisehall). Loodame, et praegune koalitsioon peale eelmise võimu süü- distamise ka realselt tegutseb. Kuidas selle protsessi juures ära kasutada keskerakonna katuseraha 200000 eurot, mis on ettenähtud selle ujula projekteerimiseks, selleks jääb mul küll fantaasiast puudu. Kui erasektor hakkab kompleksi rajama, siis vaid oma soovile vastavat ja mitte valla poolt varem valmis projekteeritud. Hakkab tegema sellist asja, mis talle etteantud tingimustel maksimaalset kasu toob.

Pealegi volikogu esimees ei räägi tõtt, kui väidab oma artiklis, et ujula mainimine kadus kõigist arengudo- kumentidest. Enne võimupöoret, 2018. aasta augustis, kõigi volikogu liikmete, nii toonase opositsiooni kui koalitsiooni poolt ühehäälselt kin- nitatud Tapa valla eelarvestraategias on sees Tapa linna sauna rajamine koostöös erakapitaliga. Seega, ei ole vaja hakata asja sisse viima kõigisse arengudokumentidesse, kui see juba seal on. Nüüd tuleb vaid täpsustada sõnastust vastavalt muutunud olu- korrale ja asuda tööle, mitte inimesi valede ja pooltõdedega hullutada.

Lõppkokkuvõttes ei ole minu arust vaja raisata leheruumi ja lu- gejate aega ning energiat mõttetule kemplemisele leheveergudel. Alati on parem suhelda ja kui on miskit segast või etteheiteid, siis tuleb kõigepealt saada kokku ja püüda omavahel asjad selgeks rääkida, mitte ütmõtte tekkimisel kohe sellest lehte kirjutada. Kõik poliitilised jõud Tapa vallas tahavad valla elu edendada ja selle nimel võiks teha tegelikult koostööd. Valijate pikaajalist usaldust võidab vaid tegude, mitte suurte sõnadega.

Mõtisklus

Raivo Raid

Igal esemel, asjatoimetusel ja teol peab olema oma kindel loogika! Kuidas me muidu aru saaksime selle kasumlikkusest, vajalikkusest või ka ohust?

Juurden sageli ikka veel Tapa vallas toimunud võimupöörde üle, selle vajalikkuse ja tagajärgede üle. Kõigepealt on saanud mulle selgeks, et uue võimu (volikogu esimees Maksim Butsenkov) lu- batud ettevõtmised (ujula, tasuta transport jne), nende oma sõnade järgi, on paljuski takerdunud vahendite puuduse taha ja selles süüdistatakse eelmist vallavõimu, kes ülisuure laenukoormuse valla- le tekitas ja nemad peavad nüüd seda koormat kandma. Tähen- dab, nende arusaama järgi oleks nagu eelmine vallavõim (valla- vanem Alari Kirt) selle võtnud spetsiaalselt nende võimaluste takistamiseks?

Mõtleme nüüd loogiliselt? Valimistsükli väline ootamatu võimuvahetus – tähendab ju võimukukatjate teadlikku vastutu- se võtmist olukorra üle! Iga lae- nuvõtmise otstarbekuse kinnitab volikogu (rahva esindajad). Lae-

nud võetakse kindla eesmärgiga vallale vajalikud investeeringud ära teha. Käesolev laenukoor- mus tekitati kindla teadmisega valitsemisvastutust edasi kanda st ka arvestuslikku võimalust see tagasi maksta ilma vallaelu arengut kahjustamata!

Sellest järeldus: Enne mõt- le, siis ütle! Vaagi põhjalikult olukorda, enne kui tegutsema hakkad! Kui oled juba mõtlema- tusega hakkama saanud, vaata peeglis! Ära süüdistada ja ära häbene, vaid küsi, kindlasti on palju lahendused eelmise valla- võimu esindajate taskus olemas, sest nemad teadsid võimul olles, mida ja milleks kõike tegid? Valla areng on kindlasti jätkusuutlik. Juba eelnevalt plaanitud lep- ped kinnistuvad ja objektid valmivad! Kas seda ka järgmise valimistsükli jagub?

Endise Tapa vallavõimu tegemisi on koalitsiooni poolt pidevalt kritiseeritud, tahaks põhjalikumalt kuulda ühine- misele Tamsalu tegemistest või tegemata jätmistest, esimestest ühinemismuljetest - positiivsetest, negatiivsetest! Nüüd juhib ju valda endine Tamsalu vallavanem Riho Tell.

Vastutus on mõlemapoolne!

Vastus Raivo Raidile

Maksim Butsenkov
Tapa vallavolikogu esimees

Lugupeetud Raivo Raid, teil on õigus – „võimukukatjad võtavad teadliku vastutuse olukorra üle“. Võib olla oligi võimupöörde alga- tamise üheks põhifaktoriks see, et tõhusa juhtimise ja järjekindluse- ga kõik eelmised aastad suunati meie vald krediidiaku? Tuletaks meelde fakti – netovõlakoorumus oli 2009 aastal 10% ja eelmise koalitsiooni poolt esitatud 2019 aasta eelarve eelnõus juba 52%. Tavaliselt heidetakse mulle järg- misena ette argument – ise sa ju hääletasid eelarve poolt. Jah, hääletasin. Aga kas ma kunagi olen väitnud, et kultuurimajade, keskklinna, koolihoone renoveeri- mine oleks ebavajalik? Ei. Mina olen väitnud vastupidist, et vaja- like objektide nimekirja eesotsas või selle lähedal peaks olema suur Tapa spordikompleks koos ujulaga ja saunaga ning näiteks kergliiklustee Uudekülast-Por- kunisse. 2016 aastal tegin ka vastava ettepaneku (ujula osas) – see hääletati koalitsiooni poolt maha. Aasta pärast, vahetult enne 2017 aasta kohalike valimisi, pani- did KÕIK poliitilised jõud ning teie kaasaarvatuna Tapa vallas antud objekti oma valimisprog- rammidesse.

Soovitan teil jalutada mööda vaksali perrooni ja küsida rongi ootavate liitlaste käest (neid on alati seal palju) – kuhu nad söi-

davad? Ilmselt vastuseks tuleb: „Sinna, kus saaks meeldivalt veeta oma vaba aega“. Muidugi nad on rahul meie keskklinna välimusega, toilituskohadega, kaunilt reno- veeritud kultuurikojaga, kuid oma raha lähevad nad kulutama ikka väljapoole valda.

Lisaks sellele nemad ja nende pered ei soovi teha oma sissekir- jutust Tapa valda. Endine vallava- nem kommenteerides rahva arvu kasvu 2015 aastal 13 inimese võrra (Virumaa Teataja nr. 85, 6 mai 2015) väitis: „Juurdekasv võib tulla sõjaväelaste arvelt. Eks me ole nende seas ka kõvasti müügi- tööd teinud ja loodetavasti on see hakanud vilja kandma“. Kõik me teame, kui suureks on viimase nel- ja aasta jooksul kasvanud sõjaväe- linnak ja mitu sõdurit on tulnud juurde. Hea Raivo Raid – miks kaotas Tapa vald sama perioodi jooksul 706 elanikku (sh Tapa linn 377; Tamsalu linn 126; ülejäänud vald 203)? Kas müügitööd on lõpetatud või tehtud investeering- gud ei ole potentsiaalsete elanike jaoks piisavalt atraktiivsed, et teha sissekirjutust?

Soovitan teha selgeks, mis on kritiseerimine ja mis on faktid. Laenukoormuse kasvu oleme me saanud kontrolli alla. Praegu otsime investeeringuid, mis aval- daksid positiivset mõju elanike arvu kasvule. Minu isiklik arvamus – põhilised on eluaseme kvaliteet ja vabaaja veetmise võimalused. Nendes valdkondades on meil veel piisavalt arenguruumi.

VALLAVALITSUSE- JA VOLIKOGU INFO

Kõnnitee moodub kaarega sealasuvatest erakinnistutest.

Foto Andrus Freienthal

Lembitu tänavale rajati kõnnitee

Andrus Freienthal
abivallavanem/haldusosakonna juhataja

26. septembril võttis komisjon ehitajalt vastu Tapa Lembitu puistee kõnnitee. See saab alguse Paide maantee jalakäijate ülekäigukohalt ja kulgeb paralleelselt Lembitu puistega. Seejärel kõnnitee suundub üle Ivaste tänav Üleviste 13 maja juurde. Kõnniteele rajati valgustus ja istutati dekoratiivõunapuudest haljastus. Pingid ja prügikastid paigaldatakse kevadel.

Kõnnitee ei kulge sirgjooneliselt, vaid moodub kaarega sealasuvatest erakinnistutest. Eramadele aga vald oma kõnniteid rajada ei tohi. Vallavalitsus eeldab, et paarkümmend lisameetrit on kõikidele jõukohane ning juhul, kui tekib vajadus puhata, siis selleks on kõnnitee ääres parvipingid.

Korraldatud riigihanke tule-

musena osutus majanduslikult soodsaimaks Estvia OÜ poolt esitatud pakkumus maksumusega 71 952 eurot koos käibemaksuga.

Piirkonna elanikud ootasid juba ammu kõnealuse kõnnitee valmimist. Nüüd võib konstateerida, et niinimetatud (endise) sõjaväelinnosa jalgteede võrgustik on valmis.

Hea asja juures teeb aga meele mõruks see, et veel enne objekti vastuvõtmist murti seal mitu puuistikut. Samuti on vastrajatud haljastus täis jalaja jalgrattajälgi. Raske mõista, miks peaks murdma noori puuistikuid ja kõndima/sõitma asfalteeritud kergtee asemel pehmel mullal.

Lugupeetud vallakodanikud, mis oleks, kui me ise ei lõhuks ja kõik koos demonstreeriksime kodanikujulgust ja kodanikualgatust ning kutsuksime korrale avalikus ruumis rahva raha eest rajatud inventari, haljastuse ja muu säärase lõhkujaid?!

Tööstuse tänav kõnnitee on valmis

Andrus Freienthal
abivallavanem/haldusosakonna juhataja

Lõppesid ehitustööd Tamsalus Tööstuse tänav jalgratta- ja jalgteede rajamiseks, mille käigus ehitati jalg- ja jalgrattate Tiigi Keskus AS ja Leventek OÜ mahasõidust kuni raudteeülesõiduni ja Tammepargini. Samuti sai Tööstuse tänav ja rajatud jalgteede kaasaegse valgustuse. Paigaldati pingid ja prügikastid ning istutati kõrghaljastus. Rajati nõuetele vastav ületuskoht Tiigi Keskus AS juurde viivale raudteeharule.

Tööd teostas Warren Teed OÜ, tööde kogumaksumuseks kujunes 304 532 eurot koos käibemaksuga.

Tööstuse tänavaga on tegeletud juba paaril viimasel aastal. 2017. aastal teostati Tööstuse tänav rekonstrueerimine Tamsalu valla omavahenditega raudtee ülesõidust kuni mahasõiduni Leventek OÜ ja Tiigi Keskus AS Tamsalu tootmise juurde. 2018

aastal teostati rekonstrueerimistööd 320 m pikkusel lõigul Lubja ja Tööstuse tänav ristmiku (endise TERKO kontori juures) ja Tööstuse 15 mahasõidu vahel. Tänavale rajati uus sõidutee, kõnnitee ja tänavavalgustus, lahendati sademete ärajuhimine. Tänav enne mahasõitu Leventek OÜ ja Tiigi Keskus AS poole sai lisaraja ettevõtteid teenindavate raskeveokite jaoks.

Tööstuse tänav on oluline transporditee, mida kasutavad Tamsalu ettevõtted AS E-Be-toonelement Tamsalu tehas, Tiigi Keskus AS Tamsalu tootmine, Leventek OÜ, Tõnu Eiki Transport OÜ, Merti Tootmine OÜ ja teised. Tööstuse tänav on ka juurdepääsuteeks Tamsalu planeeritud tööstuspargi jaoks. Kõnealuse jalg- ja jalgrattate valmimisega on Tööstuse tänav tervikuna korda saanud ning tänav on seega ühtne turvaline liikumistee jalakäijate ja sõidukite jaoks kuni suurte tootmisettevõtete ja tööstusalale.

Valmis Tamsalu Ääsi tänav mänguväljak

Andrus Freienthal, abivallavanem

Tamsalus Ääsi tänaval korterelamute juures on nüüd uus ja lastele huvitav kaasaegne ning nägusate atraktsioonidega mänguväljak. Senine mänguväljak oli rajatud ammu ning seetõttu oli aeg oma töö teinud. Mänguväljaku atraktsioonid olid kulunud, lastele igavad ja kohati isegi ohtlikud. Seetõttu otsustas vallavalitsus võtta ette Tamsalu Ääsi tänav mänguväljaku täieliku ümberehitamise. Mänguväljakule paigaldati uued, kaasaegsed ja lapsesõbralikud atraktsioonid. Mänguväljaku aluseks olnud kõdunenud koorepuru asendati liivaga. Mänguväljaku ja sõidutee vahele rajati piirdeaed.

Tööd teostas MoTeh OÜ.

Mänguväljaku rajamise maksumus on 11 743 eurot koos käibemaksuga.

Foto Andrus Freienthal

Teede taastusremondid on lõpetatud

Andrus Freienthal, abivallavanem

Käesoleva aasta suveks plaanitud valla teede ja -tänavate taastusremondid on teostatud. Tööde käigus taastati mitmete asfalkattega tänavate katend ja pinnati kruusakattega teid.

Asfalt- ja kruusakattega tänavate pindamise eesmärgiks on vana asfalkattega tänavatel likvideerida lohud, augud ja läbivajunud kohad ning pindamisega saavutada tänavakatendi siledamaks muutmine.

Kruusakattega tänavad aga muudetakse eelöeldule lisaks ka tolmu- ja porivabaks. See kõik parandab liiklusohutust ja liiklemistingimusi. Käesoleval suvel pinnati Tapal kruusakattega Kauba, Ivaste ja Künka tänavad ning parandati pindamise teel Eha tänav löik. Moe ja Saiakopli kandis pinnati kruusakattega Loksumõisa, Vaht- ja Tüli teed, Jootme kandis Kuru tee. Porkunis pinnati Tiigimäe ja Järvekaldateed. Pinnati ka Tamsalu - Uudeküla vaheline asfalttee ning tolmuva katte said teelõigud Uudeküla külas.

Konkreetne teeremondi tehnoloogia

on valitud kohaliku omavalitsuse poolt põhjusel, et piiratud vahenditega saavutada maksimaalselt suure hulga tänavate seisundi parandamine. Niisugune teede/tänavate seisundi parandamise tehnoloogia on Eestis levinud ning Maanteeameti poolt riigiteedel laialdaselt kasutatav. On selge, et konkreetne teeremondi tehnoloogia ei anna sarnast tulemust võrreldes uue teekatendi ehitusega, kuid parandab tänavate sõidutee seisundit märkimisväärselt. Tänavate ja teede taastusremondid teostas Eesti Teed AS ning tööde kogumaksumuseks kujunes 247 194 eurot käibemaksuga.

Septembrikuu vallavolikogus

Maksim Butšenkov
Vallavolikogu esimees

Poliitiline sügis on vallavolikogus alanud küllaltki rahulikult ja istung kujunes üsna lühikeseks. Põhiliselt olid vastu võetud otsused tehnilistes küsimustes. Küll aga oli ka hetki, mis äratasid huvi valla elanike.

Kasutades võimalust tegin kolmikliidu nimel istungi alguses poliitilise avalduse, milles me palume vallavalitsusel pöörata enam tähelepanu koalitsioonileppe küsimusele, mis puudutab valitsemiskulude ülevaatamist, et neid vähendada ja optimeerida. Seda ka põhjusel, et juba kuu aja pärast peab vallavanem esitama vallavolikokku arutusele 2020 aasta eelarveprojekti.

Üheks väga oluliseks istungi punktiks sai valla ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arengukava vastuvõtmine aastateks

2020-2032. Selles osas võetakse arvesse vajadust kulude ja juhtimise optimeerimiseks. Toon näite – kahe vallale kuuluva kommertsilise organisatsiooni, Tapa Vesi ja Tamsalu Vesi, ühendamine ühte struktuuri. Väärib märkimist, et dokumentides ära toodud näitajad joogivee osas on kõikides valla asulates vastavuses terviseameti nõuetega. Nagu ütles ka üks saadik – «jooge Tapa vett julgelt!»

Toimus muutus hariduskomisjoni koosseisus. Kahe lahkunud liikme Meriis Valdlo ja Tiina Parmasto asemele lülitati koosseisu liikmeks Aivi Must.

Järgmise päevakorrapunktina oli kõikide valla spordiasutuste ühendamine ühte struktuuri alla. Elava diskussiooni tõi ettepanek muuta eelnõus oleva uue organisatsiooni juriidilist aadressi, viies see üle Tamsalusse, sellega märkida ära selle linna kõrge spordisaavutused. Arutelu käigus jäeti ühehäälselt otsusena, valla ühinenud spordikeskus jääb Tapale. Põhiliseks argumendiks oli siinkohal see,

et see on vallavalitsuse läheduses ja sellel on võrdne kaugus ühendatavate spordirajatistega (Jäneda ja Tamsalu). Järgmisena leppisid saadikud kokku arutada järgnevatel istungitel valla spordikooli juriidilise aadressi muutmist Tapalt Tamsalusse.

Eelmisel istungil edastas vallavanem meie nimekirja probleemidest sotsiaal- ja haridusvaldkonnas, mis olid tuvastatud viimase aasta jooksul. Kuna nii mõneski punktis käsitletakse olulisi summasid, otsustasime alustada kontrollmenetlust. Revisjonikomisjoni esimees Alari Kirt puudus istungilt, seega Alar Teras (aseesimees) kommenteeris, et vaatamata kinnitatud tegevusplaanile on vajalik leida aega ning otsuses määratud tähtsaks, kuni jaanuar 2020, lõpetada alustatud kontroll. Samuti kõlas ühelt saadikult soovitus – kaasata kolmandaid osapooli ja sõltumatuid spetsialiste.

Jääme ootama revisjonikomisjoni aruannet ja kindlasti tutvustame selles tehtud järeldusi meie elanikele.

Vallavalitsuse istungite otsuseid perioodil 11.09.2019-09.10.2019

Kiideti heaks ja otsustati esitada volikogu menetluse järgmiste õigusaktide eelnõud:

- Arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ja muutmise kord
- Tapa valla arengukava ja eelarvestrateegia kinnitamine
- Tapa valla Kultuurikeskuse põhimäärus- Tapa valla Spordikeskuse põhimäärus

Hanked

- Väikehanke „Valgejõe saare korrastamine” tulemuste kinnitamine
- Riigihanke „Tapa valla teede ja

tänavate talihooldus” tulemuste kinnitamine

- Riigihanke „Tapa valla teede ja tänavate hooldus” osa 3, osa 9 ja osa 11 hankemenetluse lõpetamine ning väljakuulutamisetega läbirääkimistega hankemenetluse korraldamine
- Riigihanke „Tugiisikuteenuse osutamise” tulemuste kinnitamine

Muud

- Ideekonkursi „Tapa linnakeskuse arhitektuurivõistlus” tulemuste kinnitamine
- Tapa valla alustava ettevõtja toetus

taotluste hindamise komisjoni moodustamine

- Vallavara võõrandamiseks avaliku kirjaliku enampakkumise korraldamine ja enampakkumise korra kinnitamine
- Arvamuse andmine Kõrvemaa maastikukaitseala kaitse-eeskirja muutmise kohta
- Vallavara võõrandamine otsustuskorras
- Kinnitati Tamsalu Lasteaed Kröll arengukava 2019-2014
- Võeti vastu vallavalitsuse määrus „Eluruumide üüri suuruse kehtestamine”

KULTUUR

21. septembril möödus Porkuni vennatapulahingust 75 aastat

Indrek Jurtšenko
kultuurispetsialist

Madisepäeval tähistati Porkuni koolis, Loksa ja Vistla memoriaalis 75. aasta möödumist Porkuni vennatapulahingust, kus vastamisi sattusid Vene ja Saksa mundris eesti mehed. Kahe suurriigi vahele jäänud Eesti, maksis valusalt löivu ja kaotas oma vabaduse, pered kisti lõhki, vend võitles venna vastu ja seda võõraste ideoloogiate egiidi all, kuigi salamisi loodeti, et Eesti jääb vabaks. Läks aga teisiti. Nüüd, kus oleme taas vabad ja seda juba 28 aastat, on sellised ajaloosündmused, mis õpetavad, et ükskõik mida suurriigid ka teevad, oma vabaduse eest seista ja seda hoida, on nüüd ja edaspidi ainult meie enda teha. Ja seda iga päev, igaüks, tegu teo haaval. Hoidkem seda, mis kallist käes.

Porkuni koolis toimus konvents, esitleti raamatut selles kurvast ajaloosündmusest, toimusid

Mälestustalitus Vistla memoriaalis.

Foto internetist

mälestustalitused Loksa ja Vistla memoriaalides. Üritused korraldas Tapa ja Väike-Maarja Vallavalitsus koos Tamsalu Kultuurimaja ja Väike-Maarja Muusuemiga, ürituse

initsiaatoriteks olid Hanno Tamm ja Ain Aasa. Relvanäituse korraldas 1. jalaväebrigaad. Suur tänu kõikidele tublidele koostööpartneritele, kes aitasid päeva mälestusväärseks kujundada.

SPORT

Indrek Jurtšenko
kultuurispetsialist

NB! Ootame kaastöid kõikidelt, kes soovivad, et spordist kirjutataks ja tulemusi kajastataks. Vigade osas, kui need tulevad, vabandame ette ja tagantjärele, aga soovime, edasiste ebakõlade vältimiseks, saata infot (viiteid, vihjeid, linke, artikleid koos piltidega vms) meile aktiivsemalt ISE. Palun info saata enne iga kuu 10. kuupäeva e-maili teel indrek.jurtsenko@tapa.ee. Täname!

Käsi

SK Tapa käsipallimeeskond on teeninud meistriliigas 5 nädalaga 5 punkti. Üldtabelis ollakse hetkel 3. kohal. Septembrikuus võideti HC Tallinnat 21:20 ja Aruküla 26:23, Viljandiga mängiti viiki 27:27 ja kaotati Põlva Servitili 19:27, karikasarja kaheksandikfinaalis kaotati HC Tallinnale 31:20.

Noormeeste A-klassi karikavõistlustel mängiti oktoobrikuu alguses teise poolfinaali avakohtumine, kus Põlva Spordikool alistas SK Tapa/Spordikooli 28:20 (15:10). D2 (2008 ja nooremad) vanuseklassi noormehed mängivad edasi karikavõistluste kohamängudel 7-12.

Tapa spordikeskuses, 13.10, toimus tütarlaste miniliiga võistlussarja avatapp, kus SK Tapa/Tapa valla SK võitis T-2011 võistlusklassis 2. koha, T-2009 võistlusklassis võideti 3. koht, T-2010 võistlusklassis saavutasid noored tapalannad 4. koha.

12.-13.10 mängiti Kehras noormeeste B (2003 ja nooremad) vanuseklassi karikavõistluste alagrupimänge käsipallis. SK Tapa/Tapa valla Spordikool võitis kõik 4 alagrupimängu ja jõudis Final 4 ning poolfinaali, mis peetakse 21.12 Tapa Spordikeskuses.

Maadlus

21.-22.09 peeti Võrus olümpiavõitja Eduard Pütsepa mälestusvõistlus. Vennad Laisarved, Olavi ja Kalle võitsid 1. koht, Tanel Laisarvele 3. koht. Teise pronksi võitis Ats Pajula. Kadettide seeriavõistluse arvestuses on Olavi 7, Ats Pajula 10 ja Kalle Laisarv 17.-s.

28.09 olid maadlejad võistlustules Daugavpilsis, kus peeti kohalike maadlusmeistrite mälestusturniiri.

Osalesid Läti, Leedu, Valgevene, Rootsi ja Eesti noormaadlejad. Ainsa medali, hõbeda, sai SK Tapa/Spordikool esindaja Olavi Laisarv, Ats Pajula saavutas 5. koha.

12. oktoobril toimus 17. Tapa Maadluspäev kus osales 145 osavõtjat Eestist, Lätist ja Venemaalt. SK Tapa võitis 4 kuld ja 3 hõbedat: Marta Pajula võitis naiste, Mihkel Allikmäe täiskasvanute ning Kalle ja Olavi Laisarved kadettide hulgas, hõbedased autasud teenisid Tanel Laisarv, Fred-Markus Rüü ja Roman Sviridov.

Saali

SK Jäned meeskond osaleb 2019/2020 PAF saalihokiliiga meistrivõistlustel. Jäned on mänginud kahel korral ja kaotanud mõlemad mängud, Sinimäele 3:5 ja Eesti Maailikoolile 3:4.

Tõstmine

05.-07.09 võistle SK Vargamäe (treener Ahti Uppin) Leedus Panevezises, kus osalesid 7 riigi tõstjad. Nele Marie Palmeos 2. koht kk-49kg 43kg (17+26). Emma Kivirand 3. koht kk-55kg 97kg (45, Eesti rekord +52). Susanna Ly Ula 6. koht kk-71kg uue isikliku rekordiga 81kg (36+45). Roomet Väli 2. koht kk-102kg 113kg (95+118).

SK Vargamäe tõstjad võistlesid Saldus Cupil. Emma Kivirand võitis oma kehakaalus 1. koha Eesti U-13 rekordiga 99 kg. Roomet Väli võitis 102kg seas 2. koha (kokku 219kg), Eesti U-15 rekordiga rebimises 104 kg (ka 102 kg oli samuti rekord), tõukamises on uus rekord 115kg. Kait Viks saavutas 6. koha kaalukategoorias 61 kg kogusummas 103 kg (isiklik rekord rebimises 46 ja tõukamises 57kg).

12.-13. oktoobril võistles Roomet Väli Leedus, Decažiais, kus rebis kehakaalus 102kg Eesti uueks U-15 rekordiks 105kg. Samal võistlusel tõukas ta uueks Eesti U-15 rekordiks 125 kg, kahevõistluses kokku 230kg. Kokku püstitas ta kuni lõpptulemuseni kuus U-15 rekordit.

Ujumine

Brita Rannametsa hooaja avastart toimus TYR Toivo Virtaset 2019 ujumisvõistlusel 05.10 Helsingis: 50m lib uus isiklik 28,34 - enne 28,37; 100m sel, uus isiklik 1.07,30 - enne 1.09,29; 200m vab, uus isiklik 2.12,77 - enne

2.15,59; 50m vab 27,40.

12.-13.10 võistles Brita Aura Open Cup 2019, kus võitis absoluutarvestuses 7 medalit, neist 2 kuld, 3 hõbedat ja 2 pronksi. Isiklikud rekordid paranesid 3-1 distantsil: 50m liblikas 28, 29; 50m selili ajaks 30,58 (enne 32,39); 200m liblikat 2.29,10 (enne 2.32,73).

Sumo

Sumo MM-il Jaapanis saavutas Romel Seemann 5. koha. Tiimide arvestuses samuti viies koht. Lisaks võitis Romel kaks nädalat tagasi Euroopa meistritiitli oma vanuseklassis.

Võrkpall

Lääne-Virumaa 2020. aasta võrkpalli rahvaliigasse, mida korraldab MTÜ võrkpalliklubi Rivaal, registreerimine lõpeb 20. oktoobril. Peakohtunik on Mati Merirand. Läbiviimise süsteem sõltub osalejate arvust. Eelmisel aastal võitis Rakvere spordikooli võistkond. Tamsalu meeskond oli 8. kohal. Mängud algavad oktoobri lõpus.

Korvpall

Lääne-Virumaa kossuliiga 2019. aasta esiliiga meistrivõistlustel võitis Tamsalu Jakon Ehitus/Tapa põhiturniiril 12 mängu ja kaotas 8 mängu ning saavutas 11 meeskonna seas 5. koha. Alanud hooajal on registreeritud 16 meeskonda. Mängud algavad oktoobris. Esimene kodumäng on Tamsalu spordihoones Väike-Maarja Ilvesega 16. oktoobril kell 19.15. Meeskonna treenerina jätkab Jaano Konnapere.

Tartu rattamaratonil

22. Tartu rattamaratonil põhidistantsi 89 km lõpetas Los Torose korvpallimeeskonna mängija Alo Põldmaa 112. kohaga. Veteranieas endine Tamsalu suusataja Andrus Kasekamp oli 198. Ülirasketes tingimustes toimunud maratoni lõpetasid ka Gert Uihoaed ja Tanel Uudeberg. Distantsi lõpetas 1959 sportlast.

40 km distantsil oli orienteerujana tuntud Tarvo Klaasimäe 129., Keyto Langinen 188. ja veteran Lembit Saart 461. kohal. Kertu Langinen lõpetas naiste seas 330. kohaga. Distantsi lõpetas 1563 sportlast.

21 km distantsil oli Felix Uihoaed 287. kohal. Mairi Uihoaed naiste arvestuses 87. ja Ellen Uihoaed 111. kohal. Distantsi lõpetas 321 osalejat.

KUHU MINNA?

TAPA KULTUURIKOJAS

- 30. oktoober kell 19.00** Väike-Maarja Seltsimaja näiteringi etendus A. Vampilovi „Provintsi anekdoodid“. Tragikomöödia kahes vaatuses. Lavastaja Erik Ruus. Piletid 3€/5€.
- 01. november kell 18.00** Jäätisirkus „Grand“ etendus. Pilet alates 5€.
- 04. november kell 11.00** REKY lasteetendus „Jussikese seitse sõpra“. Pilet 8 €.
- 06. november kell 12.00** Ethel Disain tooted – rahvuslikus stiilis riiete müük
- 08. november kell 18.00-19.30** Valgejõe Veinivilla veinide degustatsioon, osalustasu 12€. Piiratud kohtade arv!
Kella 19.30-st avatud Veinivilla baar
kell 20.00 Kontsert – USA artist John Elliott (kitarr, vokaal, klaver). Pilet 8€/10€.
Kombopilet – degustatsioon + kontserdipilet = 18€
- 09. november kell 10.00-12.00** Aaltonen – jalanõude müük
- 09. november kell 13.00** Lusikapidu
- 10. november kell 15.00** Romanskontsert. Esineb Jelena Žuravskaja. Pilet 5€ ja 10 €.
- 11. november kell 10.45-14.45** Doonoripäev
- 13. november kell 17.00** Tragikomöödia „Öökuninganna“, Vana Baskini Teater. Autor Piret Jaaks, lavastaja Eero Spriit, peaosas Helgi Sallo. Pilet 15€/17€.
- 15. -23. november** Tapa Valla XIII muusikapäevad „Aeg saab alguse emakeelest“
- 15. november kell 18.00** lastepäev – kontsert Tapa Kultuurikojas Esinevad Tapa, Tamsalu, Jäned, Lehtse lastekollektiivid. Sissepääs tasuta.
- 16. november kell 17.00** noortepäev – kontsert Tamsalu Gümnaasiumis
Esinevad Tapa Valla koolide tantsijad ja ansamblid, muusikakooli õpilased, Tapa Kultuurikoja ja Tamsalu Kultuurimaja noortekollektiivid. Sissepääs tasuta.
- 22. november kell 19.00** külaliste päev – Saku Mandoliiniorkestri kontsert Tapa Kultuurikojas.
- 21. november kell 18.00** Pihkva tsirkuseetendus „Barrameo“. Täispilet 8€, lastele 6€, kuni 3-aastastele tasuta.
- 24. november kell 13.00** Lääne-Virumaa Pensionäride Ühingu maakondlik pidupäev
- 01. detsember** Esimene advent ja jõulutule jagamine
Ürituste kavas ja ringide graafikus võib ette tulla muudatusi. Jälgi infot kultuurikoja kodulehel www.kultuurikoda.ee ja Facebook'is. Piletite müük ja broneerimine E-R kell 10.00-17.00 tel. +372 5660 6891 kunstiline juht, +372 5559 5461 direktor.

LEHTSE KULTUURIMAJAS

- 26. oktoober kell 20.00** Hooaja retrohõnguline avapidu kõigile! Rahvast naerutab Raimo Aas, Tantsuks retroansambel „EVEREST“. Riitus- 20. sajandi lõpukümned...
*Eelregistreerimine 25. oktoobrini. PÄÄSE: 10.- € info: 52 18 398; info@lehtsekultuurimaja.ee
- 28. oktoober kell 13.00** klubi „Ehavalgus“ tegelused
*Mälutreening *Jututuba külalisega – vananeva naha hooldus jms.
- 03. november kell 10.00** LEHTSE 3. PINKSI PÜHAPÄEV Jätkub XVIII hooaeg! Osalema oodatud kõik huvilised: mehed, naised, poisid, tüdrukud. Mäng turniiridena. Registreerimine algab 9.30 ja lõpeb 9.55! Täiskasvanuil osamaks: 3,50 €, õpil. tasuta
- 03. november kell 10.00** fotokoolitus
- 05. november kell 18.00** TAPA VALLAVALITSUSE ja VOLIKOGU KOHTUMINE RAHVAGA
- 06. november kell 16.00-17.00** Rahvuslike ja rahvusmuusikatega rõivaste MÜÜK
- 08. november kell 17.00** isadepäeva tähistamine
*Kontsert *Sportlikud tegevused*Tule kogu perega!
- 10. november kell 10.00** fotokoolitus
- 11. november kell 13.00** Klubi „Ehavalgus“ - mardipäeva ja isadepäeva tähistamine
- 12. november kell 18.00-20.00** Lehtse Käsitööseltsingu III õpituba - kudumine
*Võta kaasa long ja vastava jämedusega vardad. Kui lõnga pole, saad kohapealt. * Juhendaja : Eva Arusoo
- 16. november kell 10.00-12.00** kirbukas
*Pakkuda võib kõike – kirebust lennukini! Müügi soovi korral palume registreeruda: 5218398; info@lehtsekultuurimaja.ee
- 17. november kell. 10.00** fotokoolitus
- 17. november kell 12.00** LEHTSE KÜLAKILB 3. MÄNG Jätkub XVIII hooaeg! Võistkond kuni 4 liiget. Mängud kestavad aprillini. Ootame Teid, nupukad – mälumängus ei ole kaotajaid! OSAMAKS: täisk. 3.- €, õpil. tasuta
- 23. november kell 17.00** Tapa valla XIII Muusikapäevade „Aeg saab alguse emakeelest“ pidulik lõpetamine
Pärast pidu ansambliga „OK“
Pääse tavalisele pidulisele 5.- €, esinejad tasuta Info: 5218398; info@lehtsekultuurimaja.ee
- 25. november kell 13.00** Klubi „Ehavalgus“ Kadripidu
- 26. november kell 10.30-12.00** mudilaste kadritrall
- 26. november kell 18.00-20.00** Lehtse Käsitööseltsingu IV õpituba
* Jätkame kudumistöödega. * Juhendaja : Eva Arusoo

REKLAAM JA TEATED

Tapa Kultuurikojas

(Kesk tn 4)

9. novembril
10:00 - 12:00

**Eesti-soome jalatsivabriku
naturaalnahast
sügis- ja talvesaabaste
müük.**

Head hinnad!

Müüa 2-toaline korter Tapa kesklinnas,
48,2 m², korter asub
V korrusel, vajab renoveerimist.
Täpsem info tel 56484081

KORSTNAPÜHKIJA
55604046

OSTAN

IGASUGUSEID VANU FOTOSID
JA KOOLILÖPU MÄRKE

TÜRI FOTOGRAAF
RENÉ VIJAT

Tel 525 8325
reveniljat@gmail.com

Tapa küttelaos müügil

- puitbrikett
- küttepuud võrgus
- kütteklotid võrgus
- turbabrikett
- pellet
- kivisüsi
- liiv, killustik, söelmed
- transport

AVATUD E-R 9-16.30
väljaspool tööaega
kokkuleppel
Tel 322 0028, 5693 0613

Õuna 15 Tapa - TAKOM TRANSPORT OÜ

TAPA EHTUS OÜ

teostab järgmiseid töid:

- Omaniku järelevalve
- Ühistute renoveerimine
- Katuste ehitamine
- Välisseinte soojustamine
- Vundamenditööd
- Hoonete ehitamine- majad kõrvalhooned (garaaž, saun, kuur)
- Aedade ehitamine
- Kiviterrasside ja puitterrasside ehitamine
- Siseviimistlustööd (siseruumide viimistlus, ehitamine)

Telefon 53437995
meil info@tapaehitus.eu

Aivar Müüri

matuseteenused

+372 5647 7432

Leina 8, Tapa vald, 45109

aivar.myyr.001@mail.ee

www.matmine.eu

Suhtleme nii eesti
kui ka vene keeles

Teenused

- 24h surnutransport
- matuste organiseerimine
- krematooriumi teenused
- matusetarvikud
- kalmistutööd

Viru Matusabiüroo

1. Mai pst 18 + TAPA 45106
tel: 5334 0134

e-post: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- + 24h surnutransport
- + matuste korraldamine
- + kirstud, urnid, plaadid
- + matusetarbed
- + krematooriumi teenused

KÜ Ambla mnt 24 otsib **HOVIKORISTAJAT**.
Pöörduda tel.5110387

KÜ Vabriku 2 otsib **HOVIKORISTAJAT**.
Pöörduda tel.56618724

Ostan igas seisukorras sõidukeid ja kaubikuid,
võib remonti vajada!
Tel 53092650

UUED VALLAKODANIKUD

Harly Arraste
Jonas Skryabin
Sem Mihailenko
Mikk Keskpalu
Karoliine Vainola
Ithaka Paas

ÕNNITLEME EAKAID

Helga Reinok (Tapa) 95
Leida Valk (Jäneda) 94
Jutta Mägar (Tapa) 94
Paul Sirp (Tapa) 92
Linda Uueni (Tamsalu) 91
Jevgenija Aleksejeva (Tapa) 90
Evard Püss (Tamsalu) 90
Maret Kullamaa (Tapa) 85
Silvia Loos (Tapa) 85
Aimi Teegen (Tapa) 85
Hellen Allik (Tapa) 85
Elbe Kallio (Tapa) 85
Milvi Viks (Tamsalu) 80
Eevi Pärnamäe (Tapa) 80
Anne Mangus (Tamsalu) 80
Hilja Muuga (Rabasaare) 80
Arvo Renter (Tapa) 80
Anne Toropõgina (Lehtse) 75
Tursunzhon Pulatov (Tamsalu) 75
Milvi Hein (Kursi) 75
Viacheslav Chuvpylo (Tapa) 75
Helle Smirnova (Jäneda) 75
Kaljo Bachmann (Tapa) 70
Romualdas Lingevic'ius (Tapa) 70
Niina Rozova (Tapa) 70
Allan Laur (Tapa) 70
Niina Klasberg (Tapa) 70
Galina Dubinina (Tapa) 70
Anatoly Samsonov (Tapa) 70
Viive Rimmel (Moe) 70
Tatiana Samsonova (Tapa) 70
Ain Alesmaa (Tapa) 70
Arvin Valdre (Tapa) 70
Anna Novikova (Tapa) 70
Guido Pendla (Vajangu) 70

ARELO OÜ

Müüme kohaletoiemtamise võimalusega:

- sõelutud mulda,
- liiva,
- purukruusa,
- killustikku,
- freesasfalti.

Kalluri, multilifti, kopplaaduri,
frontaallaaduri, greideri jm rasketehnika
teenuse osutamine.

Pakume fekaalivõetust 10m³ või 3m³.
Info tel 5636 0462,
e-mail areloinfo@gmail.com.

Sügav kaastunne **Sergei Smirnovile**
kalli ema

ALEKSANDRA SMIRNOVA

kaotuse puhul.

Kolleegid Mistra-Autex AS'ist

Tapa valla ajaleht Sõnumed
Pikk 15, Tapa Vallavalitsus.
Ajalehte saab lugeda www.tapa.ee.
Toimetaja **Alina Leopard**
e-post: alina.leopard@tapa.ee.

Tapaskije Vesti toimetaja:
Golomb Management OÜ - mobiil 55 901 782
Küljendaja **Liina Kald** - e-post: liina.kald@tapa.ee
Trükitud trükikojas Printall -
Tala 4, Tallinn, tel 669 8400

Trükiarv 6000. Leht ilmub üks kord kuus.
Kuulutuste vastuvõtt Alina Leopard,
alina.leopard@tapa.ee, mobiil 5661 4432.
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse
huvides toimetada ning lühendada.

КОРОТКО

Освящен волостной флаг

Тапасские Вести

20 октября отмечался официальный день рождения объединенной Тапасской волости. В этот раз годовщина волости отмечалась двумя значительными событиями: мозговой атакой по вопросам развития волости и освящением волостного флага. Освящение состоялось 20 октября в Тапасской лютеранской церкви в заключительной части утреннего богослужения.

666 лет деревне Янеда

Тапасские Вести

15 октября исполнилось 666 лет со дня первого упоминания местечка Янеда. По этому поводу в Янедаском замке состоялся сход жителей и друзей Янеда.

Первая усадьба на этом месте появилась в 1510 году. Сердцем села Янеда годами являлась мыза Янеда. Последнее здание мызы построено Йоханом фон Бенкендорфом в 1913-1915 годах. В историю мыза попала благодаря Марии Закревской Бенкендорф, жизнь которой была полна приключений: причастность к покушению на жизнь Ленина, отношения со всемирно известными писателями Максимом Горьким и Гербертом Уэллсом. Наилучшее представление об истории Янеда можно получить в музее мызы. Важное место в истории занимает и первая сельскохозяйственная школа, так как в Янеда учились многие эстонские политики и агрономы. Выпускником Янеда был также президент Эстонской Республики Арнольд Рюйтель.

Статистика фестиваля «Kino maale»

Индрек Юрченко

Насыщенной кинопрограмме фестиваля «Kino maale», по традиции, предшествует время изучения азбуки анимации. В этот раз в Анимаакадемии «учились» 85 детей и 28 военнослужащих. Участники приехали из Тапа, Тамсалу, Пылтсама, Азери, Албу и Ору. Всего было подготовлено 35 краткометражных анимаций, общее время этой кинопродукции - около 20 минут. Кинофестиваль «Kino maale» продлится до 27 октября.

Торжественное мгновение открытия реновированного Культурного центра.

Фото Станислав Гребенюк

Второе рождение Культурного центра

Лариса Кальюранд,
Индрек Юрченко

12 октября 2019 года в особенно торжественной и театрализованной обстановке состоялось открытие реновированного здания тапасского центра культуры Культурного центра. По сути, этот день можно считать вторым днем рождения Культурного центра. В городе Тапа это здание появилось в 1993 году. Изначально здание планировалось использовать только для кинопоказов, но уже в процессе строительства стало ясным, что Дом культуры железнодорожников закроется. Поэтому пришлось кинотеатр приспособлять под иные нужды культурной деятельности.

Впервые о реновации и перепланировке помещений Культурного центра заговорили в 2005 году, но дальше слов и идей дело не пошло. Частичная реновация проводилась в здании в 2009 году. Тогда работы велись в зрительном зале и на крыше, а также были закуплены новые кресла в зрительный зал. Поэтапно была заменена аппаратура для кинопоказов. Но все это не решало проблемы внутренней планировки, следовательно, помещений для работы кружков все время не хватало.

Реновация здания заняла почти целый год, но при этом дея-

тельность коллективов и клубов по интересам не прекращалась. Временно мероприятия культуры и кинопоказы проводились на других площадках - в школах, детских садах, в кафе и ресторанах.

Проект реновации Культурного центра составила фирма Visioonprojekt. Строительные работы выполнили фирмы Enska Ehitus и Magma. Общая стоимость этого проекта 1,6 млн. евро. От старого здания остался, в основном, каркас, часть потолочных перекрытий, некоторые стены, пол и кресла в зрительном зале, звуко- и киноаппаратура. Все что находится вне зрительного зала, полностью изменилось. Теперь в здании новые системы вентиляции, водоснабжения и канализации. В здании, по сути, 4 этажа, здесь оборудован лифт и пандусы для инвалидов колясок.

Церемония открытия реновированного здания Культурного центра состоялась, выражаясь образным языком, из нескольких отделений. Это - сама церемония открытия, знакомство с новой планировкой здания, первый кинопоказ, затем оригинальная световая инсталляция, бесплатный концерт Калле Сепя и Микка Таммепялу и наконец, праздничный вечер отдыха, на который билеты были распроданы намного раньше самого дня открытия Культурного центра.

Центр культуры подготовил интересную фотовыставку, где были подобраны фотографии по принципу «до и после».

«Мы как никогда счастливы!» отметила директор Культурного центра Хейли Пихлак. У волостного старейшины Рихо Телля такая же реакция: «С культурой в Тапасской волости все в порядке!» Председатель волостного собрания Максим Бученков в своем выступлении на церемонии открытия Культурного центра сказал: «Центры культуры в нашем мире, где так много школьного издательства и проблем с мигрантами, должны служить предупреждению этих проблем. Количество культурных людей в Тапасской волости должно постоянно расти». Председатель комиссии волостного собрания по культуре Рейго Тамм не скупился на воспоминания о своем «втором доме», которым для него был центр культуры Культурного центра. Тамм отметил, что ждал реновации Культурного центра всю свою жизнь. Председатель комиссии по культуре и оперный певец Тамм призвал жителей Тапасской волости не забывать про мероприятия культуры и после того, как остынет интерес посмотреть обновленный Культурный центр.

Сегодня в Культурном центре занимаются 20 кружков и клубов по интересам.

ВНИМАНИЕ

Встречи руководства Тапасской волости с жителями:

Вторник, 29.10.2019
Библиотека Ассамалла 17.30
Школа Поркуни 19.00
Среда, 30.10.2019
Школа Вайянгю 18.00
Четверг 31.10.2019
Тамсалуская гимназия 18:00
Понедельник, 04.11.2019
Замок Янеда 18:00
Вторник, 05.11.2019
Дом культуры Лехтсе 18:00
Среда, 06.11.2019
Тапасская волостная библиотека 18:00.

Приглашаем всех, кому небезразлично развитие Тапасской волости!

Женщины региона Вирумаа!

Сирье Вялманн

Приглашаем к участию в проекте матерей дошкольников, которые не посещают детский сад и для которых домашним языком является русский, английский, украинский, румынский и т.д. язык. Предлагаем вам в рамках проекта Active Mom (Активная Мама) на эстонском, русском, латышском и английском языках:

- интересные международные семинары,
- мастер-классы,
- знания, которые помогут начать свой собственный бизнес,
- навыки, необходимые для рабочей карьеры или успешной мамы,
- встречи с другими мамами, воспитывающими детей дома,
- встречи с менторами,
- возможность быть частью сети общения матерей Эстонии и Латвии
- возможность быть добровольным консультантом работодателей.

В ходе проекта будет разработана интерактивная платформа ИКТ, которая создаст возможности для самообучения и руководства на эстонском, латышском, русском и английском языках.

Проект финансируется из средств Фонда регионального развития при ЕС, сумма финансовой поддержки 65 477,57 евро. Партнеры проекта: Университет естественных наук Латвии и Институт сферы обслуживания при Таллиннской Высшей технической школе.

О своем желании принять участие в проекте просим сообщить на электронный адрес: evemaria1@gmail.com

ВОЛОСТЬ ТАПА СТРОИТ

Улица Лембиту в г. Тапа: все это сделано на народные деньги!
Фото Андрус Фрейентал

Построен тротуар на улице Лембиту

Андрус Фрейентал,
вице старейшина

26 сентября комиссия приняла от строителей тротуар на тапской улице Лембиту. Тротуар начинается от пешеходного перехода на шоссе Пайде и проходит параллельно бульвару Лембиту. Далее тротуар проходит через улицу Ивасте до дома номер 13 на улице Юлевисте. Новый тротуар оснащен светильниками, озеленение составляют декоративные яблони. Весной вдоль нового тротуара будут установлены скамейки и урны.

Тротуар не проходит по прямой линии, он огибает находящиеся рядом частные домовладения. По закону местное самоуправление не имеет права строить тротуары на частных территориях. Волостная управа считает, что 20 дополнительных метров пешеходной дороги посылно пройти каждому домовладельцу. При необходимости можно отдохнуть

сидя на скамейке.

Работу по строительству тротуара выполнила фирма Estvia, стоимость этого подряда 71 952 евро. Жители этого района города уже давно ждали оборудования тротуара. Теперь мы можем говорить, что сеть пешеходных дорожек в бывшем военном городке, приведена в полный порядок.

При всей этой положительной новости нас заботит, что еще до приема комиссией нового тротуара, здесь уже успели сломать несколько саженцев молодых деревьев. Также уже изъезжена велосипедами и истоптана пешеходами зона озеленения. Возникает вопрос: зачем нужно ломать молодые деревья или ездить по зеленой зоне, если рядом проложен асфальт?

Призываю жителей волости не ломать и рушить, а показывать гражданскую смелость в защите зеленых насаждений и уличного инвентаря. Все же это создано на народные деньги!

Выполнение предложений общественного бюджета

Андрус Фрейентал,
вице старейшина

В этом году осуществлены работы по выполнению двух предложений жителей волости в общественный бюджет: создание открытого зала для тренировок в Тамсалу и благоустройство зоны отдыха на острове Валгейэ в Тапа.

Предложение о создании в Тамсалу открытого зала для тренировок поступило от Кристи Лешик. Идея заключалась в создании специальной зоны для уличных тренировок на территории возле Тамсалуского спортивного комплекса. Эта работа выполнена, здесь установлен ряд приспособлений для уличных тренировок. На основе конкурса подряда работы провела фирма Sportservic, объем этого подряда 18 994 евро. Огромное спасибо Кристе Лешик за это предложение и участие в общественном бюджете!

Предложение благоустроить зону отдыха на острове Валгейэ поступило от Мерили Вишпер. Суть идеи была в приведении в порядок пляжной полосы, создание площадки для игры в волейбол и

оборудование места для разведения костра. Предложение Мерили Вишпер включало также установку кабин для переодевания, ремонт скамеек и создание возможностей для установки туалета. Эти предложения были признаны лучшими в общественном бюджете 2018 года. Когда же волостная управа взялась за реализацию идеи, выяснилось, что граница между двумя самоуправлениями – волостями Тапа и Кадрина, не изменена. Оказалось, что остров Валгейэ по-прежнему принадлежит волости Кадрина. В 2010 году делопроизводство по этому вопросу застопорилось, к тому же в ходе административной реформы волость Тапа объединилась с волостью Тамсалу. Весной этого года административная граница между волостями Тапа и Кадрина была приведена в порядок. Затем работы на острове были согласованы с Департаментом окружающей среды. Запланированное благоустройство зоны отдыха на острове Валгейэ завершится в последние дни октября. Работы ведет фирма RamBuilder, сумма этого подряда 18 936 евро. Огромное спасибо Мерили Вишпер за интересное предложение в общественный бюджет Тапской волости!

«Заработала» детская площадка в Тамсалу

Андрус Фрейентал,
вице старейшина

Теперь в Тамсалу возле жилых домов на улице Ээси установлена новая детская игровая площадка с современными аттракционами. Оборудование предыдущей детской площадки устарело и требовало замены. Старые аттракционы износились и были для детей уже неинтересными, некоторые аттракционы представляли опасность. В связи с этим волостная управа приняла решение построить и оборудовать этим летом новую детскую площадку. Теперь здесь установлены новые и современные аттракционы, которые интересны детям. Основанием всей территории площадки яв-

Современные игровые площадки красивы и безопасны.

Фото Андрус Фрейентал

ляется песок, ранее основание было покрыто древесной щепой. Также здесь установлена ограда, разделяющая площадку и дорогу.

Работы провела фирма MoTeH, стоимость этого подряда 11743 евро.

Улица Тёестусе получила свой тротуар

Андрус Фрейентал,
вице старейшина

Заверены работы по прокладке вело-пешеходной дороги вдоль улицы Тёестусе в Тамсалу. Вело-пешеходная дорога проходит от АО Tiigi Keskus и фирмы Leventek до железнодорожного переезда и Парка дубрав. Новый тротуар оснащен современным освещением. Здесь установлены скамейки, урны и высажены деревья. Исходя из нормативов, оборудован переход к железнодорожной ветке возле АО Tiigi Keskus.

Работы в Тамсалу провела фирма Warren Teed, стоимость этого подряда 304 532 евро.

Тамсалуской улицей Тёестусе мы занимаемся уже с 2017 года, когда была проведена реконструкция улицы средствами Тамсалуской волости. Затем реконструкция продолжилась в 2018 году на отрезке длиной 320 метров. Здесь проложено новое

Улица Тёестусе - важная часть инфраструктуры г. Тамсалу.

Фото Андрус Фрейентал

дорожное полотно, построен тротуар, установлено освещение, оборудован отвод дождевой воды. Также построен дополнительный участок дороги для тяжелой техники. Улица Тёестусе - важная транспортная артерия, которой постоянно пользуются тамсалуские предприятия - АО E-Betoonelement, АО Tiigi Keskus,

Leventek OÜ, Tõnu Eiki Transport OÜ, Merti Toomine OÜ и другие. Улица Тёестусе ведет также к будущему промышленному парку.

Завершение оборудования тротуаров и вело-пешеходной дороги подвело черту этому объемному проекту. Но главное все же - безопасность движения транспорта и пешеходов.

Восстановительный ремонт дорог и улиц завершен

Андрус Фрейентал,
вице старейшина

Запланированные на лето этого года ремонтно-восстановительные работы на дорогах и улицах успешно завершены. Этим летом восстановлено асфальтовое дорожное покрытие на многих дорожных участках, также восстановлены дороги с грунтовым покрытием. Целью этих работ были устранение дырок, выравнивание провалившегося дорожного покрытия. Грунтовые дороги

в ходе восстановительных работ освобождаются от пыли и грязи. Все это служит безопасности движения и улучшает условия передвижения.

Этим летом дорожные работы велись в городе Тапа на улицах Кауба, Ивасте, Кюнка и Эха. В регионе Моэ и Сайякопли приведены в порядок дороги Локсумыйза, Вахтра и Тюли. В регионе Йоотме работы велись на дороге Куру. В Поркуни были восстановлены дороги Тийгимяэ и Ярвекалда. Крошкой покрыта асфальтовая дорога Уудекола в Тамсалу и в деревне Уудекола.

Технология ремонта волост-

ных дорог и улиц выбрана так, чтобы небольшими суммами достичь максимального эффекта, т.е. отремонтировать по возможности большое количество дорог. Это признанная в Эстонии технология, которой пользуются специалисты Дорожного департамента. Конечно, строительство совершенно новой дороги дает лучший эффект. Но и в данном случае, мы все же можем говорить о заметном улучшении условий передвижения.

Ремонт и восстановление дорог проводило АО Eesti Teed, общая стоимость всех подрядов - 247 194 евро.

Церемония подписания договора. За столом второй справа тапасский волостной старейшина Рихо Телль.
Фото Мария Тыкке

Минобороны договорилось о сохранении военных полигонов

Сообщение Минобороны ЭР

Представители Министерства обороны и девяти волостей, на территории которых расположены учебные полигоны (Ания, Куусалу, Ляэне-Харью, Рыуге, Саарде, Саку, Выру, Нарва-Йыэсуу и Тапа), подписали соглашение о добрых намерениях с целью продолжать конструктивное сотрудничество в деле содействия национальной обороне. На территориях этих муниципалитетов находятся: центральный полигон Сил обороны, полигоны в Соола, Мяннику, Сиргала, Клоога, Кикепера и Нурсиалу, а также ближний учебный полигон в Тапа. Соглашением подтверждается, что деятельность по развитию учебных полигонов Сил

обороны будет реализована в духе сотрудничества и эффективного информирования.

Среди пунктов об информировании местных властей и ускоренной процедуре выплат компенсаций в случае причинения ущерба местным жителям военными, есть также положение о финансовой помощи местным самоуправлениям, где находятся военные объекты. Министерство обороны будет выделять девяти самоуправлениям страны, на территориях которых расположены военные полигоны, по 300 000 евро в год в течение пяти лет. Согласно подписанному документу, волостное собрание сможет принять решение, как именно будет использован данный бюджетный ресурс.

В подписанном договоре - 10 пунктов, которые призваны помочь наладить передачу инфор-

мации между министерством и местными властями. Дело в том, что на территории местных самоуправлений, подписавших соглашение, находятся военные полигоны, на которых довольно часто проходят учения. Местные жители будут оперативно информировать о предстоящих учениях.

Командир 1-ой пехотной бригады полковник Вахур Карус отметил, что проведение учений на полигонах развивает у солдат умение учитывать обстоятельства, которые невозможно учесть на тренажерах. «На полигоне существуют такие факторы, как влажность воздуха, температура и атмосферное давление, которые влияют на состояние боеприпасов. Возможность принимать этот фактор во внимание в реальной обстановке повышает эффективность солдат», - сказал Карус.

Озеро Калиярв: изменяется природоохранное законодательство

По сообщению Департамента окружающей среды

До 28 октября 2019 года Департамент окружающей среды принимает письменные предложения и исправления в проект постановления об изменении статуса природоохранной зоны Кырвемаа и озера Калиярв. Документация, связанная с проектом находится на домашней странице Департамента окружающей среды и домашней странице Тапасской волости.

По решению Департамента окружающей среды зона озера Калиярв выходит из состава территорий, охраняемых природоохранным законодательством. По словам Тапасского волостного старейшины Рихо Телля, новый порядок дает жителям региона больше возможностей, т.к. отменяется целый ряд запретов. Озеро Калиярв - популярное место от-

дыха и купания. На данной территории нет каких-либо ценных и охраняемых видов флоры и фауны. После изменения границ природоохранной зоны в сторону шоссе Янеда-Лезтметса многие частные домовладения больше не будут располагаться на охраняемой территории.

Несмотря на планируемое изменение статуса зоны озера Калиярв в силе остаются природоохранные правила для водоемов Эстонии, в частности зона ограничений размером 50 метров от береговой черты. Также здесь остаются в силе правила, действующие на территориях археологического наследия. Как известно рядом с озером Калиярв находится древнее городище Янеда. Считать зону озера Калиярв территорией охраняемой природоохранным законодательством нельзя еще и потому, что здесь проложена высоковольтная линия. Природный покров из-за этого уже существенно изменен.

Есть еще одно обстоятельство, доказывающее изменение исконного природного вида всего региона озера Калиярв - это походные тропы.

От редакции:

Зона отдыха Аэвгийду-Кырвемаа простирается от Петербургского шоссе до шоссе Таллинн-Тарту. Зона отдыха охватывает несколько заповедных территорий, где, наряду с лесами, есть верховые и низовые болота, озера, холмы и овраги. Здесь в любое время года есть чем - можно ходить в походы, кататься на велосипеде, на лыжах, серьезно тренироваться или просто гулять. Хорошо оборудованные места для установки палаток и разжигания костров словно призывают дать отдых ногам и устраивать пикники. Здесь открываются широкие возможности для фотоохоты, наблюдения за птицами и лесными животными, а также для сбора грибов и ягод.

ВОЛОСТНОЕ СОБРАНИЕ

Сентябрь в волостном собрании

Максим Бученков,
председатель Тапасского
волостного собрания

Политическая осень в волостном собрании началась достаточно спокойно, и поэтому заседание получилось коротким. В основном были приняты решения по техническим вопросам. Однако были и моменты, представляющие интерес для жителей волости.

Воспользовавшись правом свободного слова в начале заседания я, от имени тройственного союза, зачитал политическое заявление, в котором мы просим обратить внимание управы на пункт коалиционного соглашения, касающийся пересмотра расходов на управление в сторону их уменьшения и оптимизации. Ведь уже через месяц старейшина волости должен предоставить на обсуждение собрания проект бюджета на 2020 год.

Одним из самых важных пунктов собрания стало принятие плана развития волостного водоснабжения и канализации на период с 2020 по 2032 год. В этом постановлении также учитывается необходимость оптимизации расходов и управления. Как пример - объединение двух, принадлежащих волости коммерческих предприятий Тара Vesi и Tamsalu Vesi в одну структуру. Стоит отметить, что согласно приведенным в документе показателям питьевая вода во всех районах волости отвечает требованиям департамента здоровья. Как сказал в ходе заседания один из депутатов: «Смело пейте тапасскую воду!»

Произошли изменения в составе комиссии волостного собрания по образованию. Вместо двух вышедших из состава членов комиссии - Мерилиз Валло и Тийны Пармасто в состав комис-

сии волостного собрания по образованию была включена Айви Муст.

Следующим пунктом повестки был вопрос об объединении спортивных учреждений волости в одну структуру. Оживленную дискусию вызвало предложение изменить юридический адрес новой организации, перенести его в Тамсалу, тем самым отметив высокие спортивные достижения этого города. В ходе обсуждения, объединенный спортивный центр волости, единогласным решением, оставили с тапасской пропиской. Основным аргументом здесь стало близость к управе и равная удаленность от объединяемых спортивных объектов (Янеда и Тамсалу). Далее депутаты договорились, что на следующих заседаниях обсудят изменение юридического адреса волостной спортивной школы, из Тапа в Тамсалу. На прошлом собрании старейшина волости передал нам список выявленных проблем в социальной и образовательных сферах, которые были обнаружены за год нахождения у власти. Так как во многих пунктах речь идет о существенных суммах, мы решили начать процедуру проверки. Председатель ревизионной комиссии Алар Кирт отсутствовал на заседании, поэтому Алар Терас (вице-председатель) прокомментировал, что, несмотря на утвержденный план работы, необходимо будет найти время и в указанный в решении срок, до января 2020 года, закончить проверку. Также от одного из депутатов прозвучал совет - привлечь сторонних и независимых специалистов.

Будем ждать отчета ревизионной комиссии и обязательно ознакомим с его выводами наших жителей.

Важный социальный проект

Сообщение
Тапасской волостной управы

Для людей с ограниченными возможностями наиболее актуальным является окружающая их жизненная среда. При этом, как правило, в каждом отдельном случае требуется сугубо индивидуальное решение проблем.

Тапасская волостная управа обратилась с ходатайством к европейскому фонду структурных поддержек с просьбой оказать помощь в финансировании проекта «Физическое приспособление жилья людей с ограниченными возможностями. Второй этап». 6 октября 2019 года был получен положительный ответ. Из средств Регионального фонда развития ЕС Тапасской волостной управе выделено для приспособления жилья 12-ти людей с ограниченными возможностями 44 228,90

евро. Эта сумма рассчитана на основе поданных в волостную управу заявлений. Но выделенной дотации будет недостаточно для удовлетворения запросов, поэтому из волостного бюджета будут выделены дополнительные суммы самофинансирования проекта.

Физическое приспособление жилья человека с ограниченными возможностями нацелено на выполнение трех основных задач:

- 1) улучшение условий передвижения, в т.ч. оборудование входа в жилье или на территорию домовладения, перестройка порогов между комнатами;
- 2) улучшение условий для соблюдения гигиены человека;
- 3) улучшение условий деятельности на кухне.

Проектная деятельность будет осуществляться в период с начала декабря 2019 до начала декабря 2020 года.

Где логика?

Райво Райд, житель города Тапа

От редакции: Житель города Тапа Райво Райд обратился с развернутым вопросом к руководству Тамасской волости. Райво Райд рассуждает о логике ранее принятых в волости решениях и их последствиях. Звучит критика сегодняшних решений волостного руководства. Полный текст обращения Райво Райда публикуется на полосах эстонского выпуска волостной газеты. Там же приводится развернутый ответ председателя Тамасского волостного собрания Максима Бученкова. В русском выпуске приводим сокращенный вариант размышлений Райво Райда, на которые дает ответ Максим Бученков.

В нашем мире у каждого явления должна быть четкая логика! Это позволяет нам дать оценку пользе или опасности принимаемых решений. Я продолжаю думать о смене волостной коалиции: была ли в этом необходимость и каковы последствия этого переворота?

Прежде всего, я понял, что новая власть (председатель волостного собрания Максим Бученков) утверждает

сегодня, что большинство их обещаний (бассейн, бесплатный транспорт и т.д.) упирается в нехватку средств. Виноватых ищут среди представителей предыдущей волостной власти. Ведь они взяли огромные кредиты, а сегодняшняя власть должна теперь нести бремя этих кредитов. Неужели Алари Кирт специально брал кредиты, чтобы создавать препятствия новой власти?

Мне кажется, что надо «включить» логику! Ведь организаторы волостного переворота знали о положении с кредитами, и обдуманно взяли на себя бремя руководства волостью. Мало того, все предыдущие решения принимались коллективно на уровне волостного собрания. Логика говорит, что кредит берется с целью развития волости, кредиты не должны быть препятствием в развитии волостной жизни. Сегодняшняя коалиция постоянно критикует предыдущую власть в Тамасской волости. Вместо этого, можно было бы спросить - какие пути развития видела и предполагала предыдущая коалиция. Скорее всего - ответы имеются!

И еще. Сегодня Тамасской волостью руководит бывший руководитель Тамсалуской волости. Хотелось бы больше узнать о сделанном и не сделанном, о положительном и негативном в бывшей волости Тамсалу.

Логика должна опираться на факты

Максим Бученков

Уважаемый Райво Райд, абсолютно с Вами согласен - у всего должна быть своя логика. Логика, в свою очередь, должна опираться на факты. Можете ли вы допустить, что одной из причин для смены власти стало финансовое положение волости? Напомню, что в 2009 долговая нагрузка была 10%, а в представленном бывшей коалицией проекте бюджета 2019 года уже 52%.

На самом деле, я лично поддерживал некоторые проекты предыдущих бюджетов. Ведь ремонт школ, садов и домов культуры - важные объекты. Однако нынешние критики не слышали голоса центристов из оппозиции - список важных инвестиций должен быть изменен или дополнен. Например, по бассейну мы такое предложение делали в 2016 году, но нас отодвинули в сторону, проголосовав на всех уровнях против.

Вы утверждаете, что прошлая власть,

набирая кредиты, четко видела пути развития. Возможно это и так. Тогда хотел бы спросить, почему волость за последние четыре года потеряла 706 жителей? Это, между прочим, недополученных 200 000 евро в год (если взять за основу зарплату в 1100 евро)! Предыдущий старейшина в 2015 году, комментируя рост населения на 13 человек, заявил: «Прирост может быть за счет военных. Мы провели среди них работу, которая принесла свои плоды». Все мы знаем, на сколько увеличилось количество военных в Тапа, со времени упомянутого интервью... В чем же дело? Может быть инвестиции не являются для потенциальных жителей города стимулом к прописке?

Два приведенных выше показателя (кредитная нагрузка и количество жителей) это не критика, а факты. Если кому-то больно их слышать, это можно понять по-человечески. Сейчас мы заняты поиском инвестиций, которые могут помочь исправить ситуацию. Мое личное мнение - у нас есть, куда расти в сфере качественного жилья и возможностей для досуга.

ВОЛОСТНАЯ УПРАВА

Заседания волостной управы 11.09.2019-09.10.2019

Рассмотрены и одобрены следующие проекты постановлений перед передачей на утверждение волостным собранием:

- Порядок изменения составления Программы развития и Бюджетной стратегии.
- Программа развития и Бюджетная стратегия Тамасской волости.
- Устав волостного центра культуры.
- Устав волостного спортивного центра спорта.

Утверждение результатов конкурсов подрядов

- Малый подряд «Реконструкция благоустройства острова Валгейбэ».
- Господаря «Обслуживание волостных дорог и улиц».
- Завершение производства господаря «Обслуживание волостных дорог и улиц», часть 3, 9 и 11.

- Господаря «Оказание услуг опорного лица».

Прочее

- Утверждение результатов архитектурного конкурса.
- Утверждение состава комиссии по распределению дотаций начинающим предпринимателям.
- Утверждение условий письменного аукциона для отчуждения волостного имущества.
- Ответ Департаменту окружающей среды по поводу изменения природоохранных правил зоны Кырвемаа.
- Утверждение Программы развития тамсалуского детского сада «Крыль» на 2019-2014 год.
- Принято постановление «Размер арендной платы жилых помещений».

Листая волостную газету

Алари Кирт

У меня возникло желание взяться за перо после просмотра наших волостных газет, где в этом году постоянно публикуется критика бывшего руководства волости, а также приводятся неверные факты. Я понимаю, что в местной политике есть место разумной критике и открытой дискуссии. Но именно этого я на страницах газеты не вижу. Вместо этого публикуются материалы обвиняющего характера, при этом совершенно необоснованно обвиняющие. Приведу некоторые примеры и разъяснения. Каждый может сам просмотреть ранее опубликованные материалы.

Газета «Sõnumed», январь 2019 года. Максим Бученков. «Отвечает председатель волостного собрания»

Мне приятно, что статья попала в газету. Теперь все знают, на чей стороне стоит независимая журналистка Эва Клаас. Мне, во времена оппозиции, никогда не давали столько газетной площади. Обычно рядом с моей статьей был ответ бывшего волостного старейшины. По объему этот ответ был не меньше моей статьи. Так что со свободой слова в нашей волости все в порядке.

Никто никогда не запрещал Максиму Бученкову писать критические статьи. Как известно он активно использовал эту возможность. Правила хорошего тона требуют первичного знакомства с материалом человеком, в адрес которого звучит критика. Комментарий также вполне нормальное явление. Так всегда поступали в волостных газетах Тамасской волости.

У меня не было возможности дать в газете ответ на две недавно опубликованные статьи - Рихо Телль «Об общественном бюджете» (сентябрь 2019) и Максим Бученков «Август в волостном собрании» (сентябрь 2019). В одном из материалов указывается на то, что председатель волостной ревизионной комиссии не в силах провести правильную проверку решений волостной управы. Особенно если эти решения принимались до сентября 2018 года. Уважаемый председатель волостного собрания! Не стоит беспокоиться! Председатель ревизионной комиссии знает, как себя вести в такой ситуации. Мало того, я крайне заинтересован в правильном расследовании. Иначе мы будем иметь дело с политическим преследованием.

Еще один пример: январь 2019 года. Рихо Телль публикует статью «Свобода слова и цензура в Тамасской волости». Рихо Телль размышляет о недопустимости личных нападок в политической борьбе. Это признак политического бескультурья, пишет Рихо Телль. Красивые слова, но это только слова! В предыдущем номере

волостной газеты Рихо Телль в статье «Об общественном бюджете» поступает прямо противоположно своим же словам. Я подал депутатский запрос, на который положено ответить в течение 10-ти дней. Волостной старейшина принял решение не отвечать на запрос депутата, вместо этого была опубликована враждебная статья полной черноты автора депутатского запроса. В этой же статье волостной старейшина привел лживую информацию об осуществлении проекта реконструкции походной тропы Руткасте в 2017 году. Ведь всем уже тогда было ясно, что запланированных 20 000 евро для этого проекта недостаточно. Для выполнения всего задуманного нужно было не менее 55 000 евро. Вот поэтому волостная управа начала поиск альтернативных источников финансирования, в том числе и добровольной помощи со стороны союзников по НАТО. К сожалению, союзники приступили к работе ранее назначенного срока, свою лепту внесла и дождливая погода. О результате мы знаем. Но сегодня мы видим, как распространяется неверная информация. Волостной старейшина мог бы перед публикацией своей статьи все же познакомиться с реальными фактами. При этом, обвинение в некомпетентности всех волостных чиновников звучит оскорбительно. Такой подход ставит под удар доверие волостного руководителя к своей команде.

Газета «Sõnumed», октябрь 2018. Максим Бученков «Правительство поддержало строительство бассейна в Тапа»

Очень жаль, что идея строительства бассейна застопорилась еще при прежней волостной власти. Если бы у нас уже был готов проект, то правительство выделило бы намного больше средств. Уже на строительство бассейна. Вот вам и сигнал, избиратели - делайте правильный выбор!

Эта же тема затронута в ответе Максима Бученкова на статью Антса Пийрима (август 2019). Оба материала - наглядный пример некорректного политического подхода. Создается впечатление, что председатель волостного собрания придумал каких-то противников строительства бассейна, и теперь он с ними постоянно борется. При этом этими надуманными противниками пугают жителей волости.

Избирательный союз Valgejõgi и я лично никогда не были против строительства бассейна в городе Тапа. И против строительства бани тоже. Но не за счет волостных средств. Мы всегда говорили, что при недостаточном финансировании нет возможности построить такие объекты на волостные деньги. Нужно привлечь частный капитал, а гарантом дальнейшего финансирования должны стать обязанности Тамасской воло-

сти и Министерства обороны по покупке услуг бассейна или бани. В 2017 году мы получили согласие от Министерства обороны, тогда мы и начали подготовку к запуску проекта строительства бассейна. Был заказан анализ будущей финансовой деятельности, и не только бассейна, но и других спортивных сооружений, кафе, залов для семинаров и гостиницы при возможном комплексе тамасского бассейна. Анализ, подготовленный в прошлом году, показал, что наши планы реалистичны. Все это было известно нынешнему председателю волостного собрания. Следовательно, избирательный союз Valgejõgi провел подготовительную работу по строительству бассейна, и только «дворцовый переворот» поменял этим планам. Мы были ближе к осуществлению идеи бассейна, чем это мы видим сегодня. Здесь стоит напомнить, как проходило обсуждение вопроса привлечения возможных инвесторов на январском заседании волостного собрания. В самом подходе к роли законодательной и исполнительной власти видно несоответствие. Союз Valgejõgi, по-прежнему, поддерживает строительство бассейна и бани. Но на средства частного капитала, как это сделано в уездном центре, городе Равере. Здесь по такой же схеме построили Aqua SPA, Спортивный центр и теннисный холл.

Ждем от сегодняшней коалиции кроме обвинений, что будет сделано что-то и реально. Но как использовать в этой ситуации «крышные деньги» Центристской партии суммой в 200 000 евро на проектирование бассейна у меня фантазии не хватает. Ни один частный инвестор не начнет строить бассейн по предложенному ему готовому проекту.

Председатель волостного собрания говорит в своей статье неправду, утверждая, что упоминание о бассейне пропало из всех документов развития волости. Это ложь! В Стратегию развития Тамасской волости было единогласно вписан пункт о строительстве бассейна на средства частного капитала. Это в равной степени относится и к строительству бани. Сегодня незачем вписывать эти пункты в стратегические документы, т.к. все уже давно прописано. И не надо полуправдами вводить людей в заблуждение.

В заключение отмечу, что нет никакой необходимости сражаться и тратить энергию на страницах волостных газет. Всегда можно встретиться и обговорить спорные вопросы. Ведь все политические силы в Тамасской волости желают одного - развития жизненной среды. Ради этого стоит вести **ДЕЙСТВЕННОЕ** сотрудничество. Жителям нужны реальные дела, а не громкие слова.

Преподаватель русской школы Катре Юргансон на церемонии в Культурикоде. Фото Станислав Гребенюк

Волость наградила педагогов

Сообщение
Таласской волостной управы

9 октября 2019 года в реновированном Культурикоде состоялось чествование лучших педагогов Таласской волости. С благодарственной речью выступил старейшина волости Рихо Тель, который сказал: «Учителя Эстонии по своему уровню не уступают мировым стандартам. Эстонское образование также одно из лучших в мире». С концертной программой выступили

ансамбль мандолин и ансамбль учителей Таласской школы музыки и искусства, а также ансамбль семьи Лайкре. Слова к песням в исполнении ансамбля семьи Лайкре написала таласский допшкольный педагог Кайри Кроон. Кроме педагогов общеобразовательных школ, волостной старейшина вручил грамоты педагогам и тренерам волостных школ по интересам и руководителям коллективов, принявшим участие в юбилейном празднике песни и танца.

Ко дню учителя почетные грамоты Таласского волостного

старейшины получили:

Детский сад «Vikerkaar»

Наталья Малышева

Елена Руденен

Рита Шумаянски

Лилана Валь

Диана Круузер

Таласская русская основная школа

Яна Янушко

Катре Юргансон

Елена Лощина

Найма Сильд

Полный список награжденных грамотами педагогов опубликован на домашней странице Таласской волости.

Заслуженное признание учителям

Таласские Вестни

В преддверии Дня учителя Ляне-Вирусский союз самоуправле-

ний провел чествование лучших педагогов уезда. Среди награжденных были педагоги учебных заведений Таласской волости.

Лучший молодой учитель: Индрек Уйбо, Таласская гимназия.
Лучший руководитель учеб-

ного заведения: Найма Сильд, Таласская русская основная школа.

Лучшая семья педагогов: мать Эви и сын Эльму Кошпельманн, Таласская гимназия.

Дело жизни: Майре Тамм, Тамсалуская гимназия.

Волость ждет кандидатов на присвоение почетных титулов

Индрек Юрченко,
специалист по культуре

Уважаемые жители Таласской волости! Призываем вас увидеть рядом с собой людей, которые заслуживают всеобщего уважения и поощрения! Смело заполняйте листы представления! Просим перед представлением внимательно ознакомиться с

новым Порядком поощрения в Таласской волости. Волостная управа принимает от жителей и организаций представления к волостным наградам (Почетный житель и «Дело года») до 1 декабря 2019 года. Новый порядок определяет основы присвоения волостных титулов и званий. Разработана следующая система титулов: Почетный житель, «Знак за заслуги» (представления могут подавать члены волостного собрания, во-

лостного управления и волостной старейшина), «Дело года», почетная грамота, титул «Красивый дом», чествование новых граждан волости. Почетные титулы будут вручаться в четырех категориях: образование и молодежная работа, культура и спорт, социальная работа и здравоохранение, а также предпринимательство и добровольная деятельность.

Замечайте лучших людей! Они заслужили награды!

Юбилейный выпуск Почты Эстонии - 100 лет эстонского кино.

Фото из интернета

Мир кино глазами филателиста

Лариса Кальюранд

В рамках очередного кинофестиваля «Кино на селе» вирумааский собиратель Самуил Голомб подготовил выставку почтовых марок, конвертов и почтовых открыток, посвященных киноискусству. Филателистическая выставка «Кинокадры в альбоме для марок» выставлена с 21 октября в таласском центре культуры Культурикоде.

Если кинофильм состоит из связанных между собой небольших кадров, то и филателистическая коллекция включает в себя небольшие почтовые марки, связанные общей темой или хронологией. Экспозиция Самуила Голомба «Кинокадры в альбоме для марок» объединяет мир кино и собирательство почтовых выпусков. Более 30 выставочных листов знакомят с историей киноискусства, на выставке показаны, кроме почтовых марок, Конверты Первого Дня, открытки, специальные гашения. Языком филателии автор выставки рассказывает об

известных фильмах, артистах и режиссерах, кинофестивалях. Часть выставки отдана искусству анимации. К сожалению, площадь экспозиции в Культурикоде не позволила выставить материалы о кинотеатрах в разных странах мира.

На выставке «Кинокадры в альбоме для марок» можно увидеть почтовые выпуски 25-ти стран.

Несколько лет назад в Таласской библиотеке коллекционер Самуил Голомб показывал выставку «Исаатели Эстонии на почтовых марках». В доме культуры Лехтсе вирумааский коллекционер на встрече в клубе пожилых людей рассказывал о психологическом аспекте явления коллекционирования. А на встрече в таласском обществе «Червона Рута» филателист Самуил Голомб познакомил членов воскресной школы с почтовыми выпусками Украины.

Член Международного общества филателистов «Эстония» Самуил Голомб увлекается коллекционированием более 52 лет. Выставка «Кинокадры в альбоме для марок» будет экспонироваться в Культурикоде до конца ноября месяца.

Родители обсудили школьное насилие

Лариса Кальюранд

По инициативе руководства Таласской русской основной школы 17 сентября для родителей был организован круглый стол на актуальную тему - школьное издевательство. Лекцию на эту тему подготовила консультант столичной фирмы Mentor Inspira Koolitused Рута Пюви. На лекции «Покончим со школьным издевательством!» были затронуты различные типы издевательств, а также мифы, которые связаны с этим явлением. К примеру, составляющим лекционного материала было: вербальное, физическое и электронное издевательство и насилие, видимые и настоящие причины издевательств, предотвращение школьного издевательства.

Исследования показывают, что издевательство вызывает у детей: агрессию, депрессию, нарушение внимания, трудности в учебе и физическое страдание (головная боль, боль в животе, нарушение сна). Ребенок начинает думать, что весь мир черствый, безразличный и опасный. Консультант Рута Пюви подробно разобрала типичные симптомы поведения ребенка, который испытывает на себе школьное издевательство. Во второй части обсуждения родители и педагоги смогли в ходе мозговой атаки найти ответы на вопрос, что могут сделать школа, ученики и родители совместно, чтобы искоренить школьное издевательство. Обе группы пришли к схожему знаменателю - требуется создание микроклимата: в семье «Семья без насильников» и в школе «Класс без насилия».

В Центре Культуры г. Тапа
(Кеск 4)

9. ноября
10:00 - 12:00

Распродажа осенне-зимней обуви из натуральной кожи финско-эстонской обувной фабрики

Цены благоприятные!

ОБЪЯВЛЕНИЯ

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Дом культуры в Лехтсе приглашает

- 26.10. 20.00** Вечер отдыха в стиле ретро. Открытие сезона дома культуры с ансамблем «EVEREST» и легендой эстонского юмора Раймо Аасом. 10€. Регистрация, тел. 52 18 398; info@lehtsekultuurimaja.ee
- 28.10. 13.00** Встреча в клубе пожилых людей «Ehavalgus», тренировка памяти.
- 03.11. 10.00** День настольного тенниса, XVIII сезон. 3,50 €, школьники бесплатно
- 03.11. 10.00** Фотошкола.
- 05.11. 18.00** Встреча руководства Талаской волости с жителями.
- 06.11. 16.00-17.00** Продажа одежды с национальными узорами.
- 08.11. 17.00** День отца. Концерт, спортивные игры. Праздник для всей семьи.
- 10.11. 10.00** Фотошкола.
- 11.11. 13.00** Встреча в клубе пожилых людей «Ehavalgus», тренировка памяти.
- 12.11. 18.00-20.00** Мастер-класс Общества рукоделия. Навыки вязания. Рук. Эва Арусоо.
- 16.11. 10.00-12.00** Блошинный рынок. Покупаем, продаем, обмениваем. Желаящим продавать следует зарегистрироваться: тел. 5218398; info@lehtsekultuurimaja.ee
- 17.11. 10.00** Фотошкола.
- 17.11. 12.00** Викторина «LEHTSE KÜLAKILB», XVIII сезон. 3,50 €, школьники - бесплатно.
- 23.11. 17.00** Закрытие XIII Волостных дней музыки «Время берет начало от родного языка». Вечер отдыха с ансамблем «OK», 5€. Регистрация: тел. 5218398; info@lehtsekultuurimaja.ee
- 25.11. 13.00** Встреча в клубе пожилых людей «Ehavalgus».
- 26.11. 10.30-12.00** День Катерины для малышей.
- 26.11. 18.00-20.00** Мастер-класс Общества рукоделия. Навыки вязания (продолжение). Рук. Эва Арусоо.

КАЛЕНДАРЬ СОБЫТИЙ

Культурикода в Тапа приглашает

- 30.10 19.00** Спектакль драмколлектива народного дома Вяйке-Маарья «Провинциальные анекдоты». 3€/5€.
- 01.11 18.00** Цирк на льду «Гранд». 5€.
- 04.11 11.00** Детский спектакль REKY «Семь друзей Юссике». 8 €.
- 06.11 12.00** Продажа одежды в народном стиле от фирмы Ethel Disain.
- 08.11 18.00-19.30** Дегустация вин фирмы Valgejõe Veinivilla. Участие - 12€. Количество мест ограничено!
- С 19.30** открыт бар Veinivilla.
- 20.00** Концерт Джона Эллиота (гитара, вокал, фортепиано, США). 8€/10€.
- Комбинированный билет: дегустация + концерт = 18€.
- 09.11 10.00-12.00** Продажа обуви от фирмы Aaltonen.
- 09.11 13.00** Праздник серебряной ложечки.
- 10.11 15:00** Концерт. Романсы в исполнении Елены Журавской. 5/10€.
- 11.11 10.45-14.45** День донора
- 13.11 17.00** Спектакль Театра Старого Баскина «Ночная королева». 15€/17€.
- 15-23.11** XIII Волостные дни музыки «Время берет начало от родного языка».
- 15.11 18.00** Детский день. Концерт волостных детских коллективов в Культурикода. Бесплатно.
- 16.11 17.00** День молодежи. Концерт в Тамсалуской гимназии с участием коллективов школ и гимназий Талаской волости. Бесплатно.
- 22.11 19.00** День гостей. Концерт оркестра мандолин из Саку в Культурикода.
- 23.11 17.00** Концерт в доме культуры Лехтсе. Бесплатно. После концерта вечер отдыха с ансамблем «OK». Билет 5€. Организован транспорт для зрителей: выезд с центральной площади г. Тапа в 16.30, также организован обратный транспорт.
- 21.11 18.00** Выступление цирковой труппы «Barrameo» из Пскова. 8€, детям - 6€, до 3-х лет - бесплатно. В программе шоу мыльных пузырей, чудо иллюзиона, загадочные ангелы, воздушные акробаты и веселый клоун. После представления фотографирование. 3€.
- 24.11 13.00** Праздник Общества пенсионеров Ляэне-Вирумаа.
- 01.12** Первый Адвент, зажжение рождественского огня.
- До 17.11** Филателистическая выставка Самуила Голомба «Кинокадры в альбоме для марок»
- Следите за рекламой!
- www.kultuurikoda.ee и Facebook.
Продажа билетов и бронирование
Пон.-Пятн. 10.00-17.00 тел. +372 5660 6891 (худрук), +372 5559 5461 (директор).

Музыкальный фонд PLMF представляет:
День поминовения усопших (день всех душ)
в Талаской лютеранской церкви.
3 ноября 2019 в 12.00.

Концерт дуэта аккордеонистов Хенри Зибо и Микка Лангепроона.
В программе Чайковский, Бейельманн, Тююр и др.
Вход по свободному пожертвованию.

ЗДРАВСТВУЙ, МАЛЫШ!

Харли Аррасте
Йонас Скрыбин
Сем Михайленко
Микк Кескпалу
Каролийне Вайнола
Итхака Паас

МОИ ГОДА - МОЕ БОГАТСТВО!

Хельга Рейнок (Тапа) 95
Лейда Валк (Jäneda) 94
Ютта Мягар (Тапа) 94
Пауль Сирп (Тапа) 92
Линда Ууени (Tamsalu) 91
Евгения Алексеева (Тапа) 90
Эвард Пюсс (Tamsalu) 90
Марет Кулламаа (Тапа) 85
Сильвия Лоос (Тапа) 85
Айми Тееген (Тапа) 85
Хеллен Аллик (Тапа) 85
Эльбе Каллио (Тапа) 85
Мильви Виск (Tamsalu) 80
Эви Пярнамяэ (Тапа) 80
Анне Мангус (Tamsalu) 80
Хилья Мууга (Rabasaare) 80
Арво Рентер (Тапа) 80
Анне Торопыгина (Lehtse) 75
Турсунзо Пулатов (Tamsalu) 75
Мильви Хейн (Kursi) 75
Вияцлав Чувпило (Тапа) 75
Хеллес Смирнова (Jäneda) 75
Кальо Бахманн (Тапа) 70
Ромуалдас Лингевичус (Тапа) 70
Нина Розова (Тапа) 70
Аллан Лаур (Тапа) 70
Нина Класберг (Тапа) 70
Галина Дубинина (Тапа) 70
Анатолий Самсонов (Тапа) 70
Вийве Реммель (Мое) 70
Татьяна Самсонова (Тапа) 70
Айн Алесмаа (Тапа) 70
Арвин Валдре (Тапа) 70
Анна Новикова (Тапа) 70
Гуйдо Пендла (Vajangu) 70

С сентября у нас новое время работы:
Пон.-Четв. 15.00-19.00
Пятн. 15.00-21.00
Субб. 12.00-21.00
Воскр. 12.00-18.00.
При желании клиентов время работы можно менять. По предварительной договоренности у нас можно провести день рождения, корпоративную вечеринку или семинар. Вас ждут необыкновенные вкусовые сюрпризы!

Свяжитесь с нами:
+372 56 664 940 • viktorhouseest@gmail.com

Facebook: Viktor House

Похоронные услуги от Айвара Мююра

Обслуживание на эстонском и русском языке
Тел. 56477432.
ул. Лейна 8, г. Тапа, 45109.
aivar.myyr.001@mail.ee
Услуги:
• Транспорт усопших 24 часа.
• Организация похорон.
• Услуги крематория.
• Кладбищенские работы.
• Все необходимое для проведения прощания и захоронения.

Viru Matusibiuroo
Бюро похоронных услуг

Тапа, бульвар 1 Мая 18 + тел. 5334 0134
э-почта: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

+ Транспортировка умерших 24 ч
+ Организация похорон
+ Гробы, урны, надгробные плиты
+ Похоронные принадлежности
+ Все, связанное с похоронами
+ Памятники

ВЕЧНАЯ ПАМЯТЬ!

Евгений Ломанов 15.03.1972-24.09.2019
Юрий Сологуб 20.10.1976 -2.10.2019
Эви Мейсалу 20.06.1933-27.09.2019
Екатерина Еремина 30.03.1951-6.10.2019
Элла Шестопалова 14.04.1958-16.09.2019
Вирве Кыремаяэ 25.05.1973-13.09.2019